THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVIII Kaina 25 c. ANTRADIENIS — TUESDAY, BIRŽELIS — JUNE 26, 1984 Nr. 126

Aušra. Nr. 33(73)

Iš pedagogo užrašų

Baudžiauninkai

Kokia sunki nuotaika grįžus iš šitų, taip vadinamų, mokytojų pasitarimų. Jauteisi tarsi suniurkytas, sulamdytas, lyg purvais aptaškytas. Į tave, į tavo vidų, į tavo sąžinę metė, vertė, pylė visokius nešvarumus, auklėjo, grasino, mokė... Tu sėdėjai salėje, o iš scenos, iš tribūnos į tave vis liejosi ir liejosi visoki „išmintingi" žodžiai, patarimai, pamokymai, nurodymai, įspėjimai, „pasipiktinimai", gąsdinimai... Sėdi čia, apačioje, toks menkas, bejėgis, silpnas, kvailas... Ir ką tu darytum, kaip gyventum, kaip nepražūtum be šitų visų pamokymų, nurodymų ir perspėjimų!? Todėl kiekvienais metais, kiekviena proga, kiekviename pasitarime ir susirinkime ant tavo galvos vis pilasi ir pilasi neišsenkantis žodžių srautas... Kiekvieną tavo darbelį, kiekvieną tavo žingsnį, kiekvieną tavo žodį turi teisę tyrinėti, nagrinėti, vertinti, girti ar peikti. Tave, tavo mintis, tavo veiksmus turi teisę mėsinėti, visiems rodyti. Ir kuo kvailesni, kuo absurdiškesni, kuo mažiau pagrįsti tie kaltinimai ir reikalavimai, tuo kategoriškiau jie pateikiami.

Koks tu kvailas, mokytojau!..

Ir kokie išmintingi, kokie teisūs tie, kurie tave moko!..

Net ir tie tariami „įvertinimai", pagyrimai, visi tie tuščiaviduriai liaupsinimai skirti tik tavo beteisiškumui ir bejėgiškumui išryškinti.

*

Tik charakteris gali ugdyti charakterį. Bet kokį charakterį ugdys tie, kurie patys neturi charakterio? Kurie pataikūniškai kiekviena proga linkčioja prieš viršininkus ir viršininkėlius, išplakti ir apspjaudyti viedmaniškai mušasi į krūtinę, prisipažįsta būtas ir nebūtas kaltes, nuolankiausiai teisinasi ir žada žada žada pasitaisyti, padaryti išvadas, pasistengti...

Bailios, šiaudinės sieliūkštės, drebėdamos dėl rublio, linkčioja į visas puses, taškosi seilėmis besiteisindamos ir bekaltindamos kitus, arba puola, kaltina, kritikuoja savo bendradarbius, pažįstamus, pašalinius.

Ar galės tokie bestuburiai šliužai ugdyti tvirtus, tiesius, save gerbiančius žmones?!

Vis dėlto, kiek daug dvasinių baudžiauninkų mūsų, mokytojų, eilėse. Štai N mokykla buvo pakaltinta už nepakankamą ateistinį darbą. Na ir puolė teisintis, ir žadėti, ir kaltinti kitus!.. Ir tėvai kalti, ir pradinių mokyklų mokytojai kalti, ir moterėlės kaltos, ir vietos klebonas gyventi neduoda. Paskui pasipylė pažadai apsvarstyti, pasitaisyti, pasistengti, nenusileisti, neapsileisti... Koktu klausytis.

Šunuodegiavimas iki šleikštumo...

*

Sėdi ir mąstai: kas tu esi — mokytojas, pedagogas, jaunosios kartos auklėtojas, jauno žmogaus formuotojas, kuriam tėvai paveda savo vaikus, tauta patiki savo ateitį, ar menkas, silpnas, apykvailis (šitai visą laiką tau stengiasi įteigti aukščiau stovinčios ir toliau matančios organizacijos), bejėgis žmogelis, amatininkėlis, įrankis kitų rankose, su kuriuo ką nori, tą daro?! Kas esi: savarankiška, atsakingą darbą apsiėmusi asmenybė, ar bejėgis ir bailus baudžiauninkas, klusniai vykdąs svetimą valią ir svetimus nurodymus, be savo įsitikinimų, be savo principų, be žmogiškos savigarbos?..

(Bus daugiau)

Vakar Cape Canaveral turėjo į erdvę pakilti daugkartinio naudojimo erdvėlaivio įgula: iš kairės Mike Coats; skridimo vadas Hank Hartsfield Jr.; Charles Walker. Antroje eilėje: Antroji JAV astronautė Judith Resnick, Richard Mullane ir Steve Hawley. Skridimas dėl gedimų buvo atidėtas.

Atidėta „Discovery" erdvės kelionė

Cape Canaveral. — Vakar į erdvės kelionę turėjo pakilti jau trečias daugkartinio skridimo erdvėlaivis „Discovery". Prieš jį buvo sėkmingai naudoti „Challenger" ir „Columbia". Paskutinę minutę buvo pastebėti motorų gedimai, kelionė atidėta dienai ar dviem. Šio skridimo tikslas nuvežti į orbitą komunikacijos satelitą, kuris priklauso JAV karo laivynui. Bus bandoma pastatyti erdvėje dalį saulės energiją renkančios plokštės, kuri eventualiai bus 10 aukštų pastato dydžio. Tokie įrengimai reikalingi būsimai erdvės stočiai, kurią planuoja NASA ateinančiam dešimtmečiui.

Pirmą kartą į erdvę pakils civilis McDonnell Douglas Corp. inžinierius. Už jo kelionę korporacija sumokėjo 80,000 dol. Jis vežasi šaldytuvo dydžio aparatūrą, kuri erdvės sąlygose gamins žmogaus sveikatai būtinus hormonus Kartu su McDonnell Douglas į šį bandymą įsijungė Johnson and Johnson Pharmaceuticals bendrovė. Kokie hormonai bus gaminami, yra pramonės paslaptis.

Erdvėlaivis skries erdvėje septynias dienas ir nusileis Edwards karo aviacijos bazėje Kalifornijoje liepos 2 d. Skridimo vadas yra 50 metų karo aviacijos lakūnas Henry Harsfield. Jis skrido 1982 m. su ketvirtu „Columbia" erdvėlaivio skridimu. Šiame skridime dalyvauja antroji JAV astronautė moteris dr. Judith Resnik, 35 m., elektros inžinierė. Tarp šešių įgulos narių yra dr. Steven Hawlye, 32 m. astrofizikas. Įdomu, kad jis yra susituokęs su pirmąja JAV astronaute dr. Sally Ride, kuri skrido į erdvę prieš metus.

— Atėnuose nušautas Libijos išeivis, kuris nepritarė Khaddafio režimui Libijoje. Tai jau trečias užpuolimas Graikijoje prieš libiečius per dvi savaites.

— Olandijoje nuteistas iš Sovietų Sąjungos atvykęs žydas, kuris padegė Amsterdamo naktinį klubą. Gaisre žuvo 13 žmonių. Kaltininkas gavo 12 metų.

— Nobelio laureato Sacharovo posūnis aplankė sovietų ambasadą Tokijo mieste ir teiravosi apie Sacharovų likimą. Konsulas pažadėjo pasiteirauti Maskvoje.

Liepsnos sunaikino sovietų sandėlius

Washingtonas. — Kaip jau rašyta, praėjusį mėnesį Sovietų Sąjungoj įvyko serija smarkių sprogimų netoli šiaurinio karo laivyno uosto Murmansko. Sunaikinti Severomorske buvę amunicijos sandėliai, jų tarpe laivų raketos. Sprogimus pastebėjo ne tik JAV žvalgybos satelitai ir elektroniniai seismologijos aparatai, bet ir Norvegijos ir Švedijos žvalgybos stotys. CIA tuoj po sprogimų prašė karo aviacijos nukreipti žvalgybos satelitą virš nelaimės vietos. Iš gautų nuotraukų buvo bandoma apskaičiuoti nuostolių apimtį. Iš Sovietų Sąjungos gautomis žiniomis, žvalgybos specialistai nustatė, kad sprogimuose ir gaisruose žuvo apie 300 žmonių, daugiausia amunicijos specialistų, kurie buvo mobilizuoti prasidėjus gaisrui išardyti kai kurias raketas, apsaugoti jas nuo artėjančių liepsnų. Kai kurias raketas buvo bandoma išvežti. Ugnis po kiekvieno sandėlio sprogimo plėtėsi, apimdama vis didesnius plotus.

Sovietų karo laivynas padalintas į: Tolimųjų Rytų, Šiaurės, Baltijos ir Juodųjų jūrų apygardas. Severomorsko sprogimai sunaikino Šiaurinės apygardos sandėlius. Pagal Jane's Fighting Ships raportą, Severomorsko sandėliai buvo didžiausi. Tai pagrindinis apygardos karinis centras, bazė ir štabo įrengimai.

Valstybės ir gynybos departamentų kalbėtojai nežino sprogimų priežasties, tačiau pareigūnai teigia, kad tai greičiausia apsileidimo, neatsargumo padariniai. Sovietų kariškiai yra jau pasižymėję savo netvarkingu elgesiu su sprogmenimis, pareiškė vienas pareigūnas. Primenama, kad prieš 10 metų Juodojoje jūroje nuskendo sovietų kreiseris po amunicijos sprogimo. Neseniai sovietų povandeninis laivas, kildamas į paviršių, užkabino JAV lėktuvnešį „Kitty Hawk". Tai vis prasto jūrininkavimo ženklai. Daug tragiškų nelaimių įvyksta ir sovietų erdvėlaivių programoje, tik pasaulis retai ką išgirsta, pasakė žvalgybos valdininkas.

Maskvoje užsienio korespondentai paklausė sovietų progagandos direktoriaus Zamijatino apie sprogimą ir gaisrą Severomorske. Jis atsakė nieko apie tą nelaimę negirdėjęs.

Planai nužudyti JAV ambasadorių

Washingtonas. — JAV žvalgybos įstaigos išaiškino sąmokslą Salvadore. Dešiniojo sparno ekstremistai planavę nužudyti JAV ambasadorių Thomas Pickering. Tai patyrusi JAV vyriausybė pasiuntė į Salvadorą specialų pasiuntinį gen. Vernon Walters, kuris įspėjęs dešiniuosius Salvadoro politikus neliesti ambasadoriaus, pagrasinęs imtis griežtų priemonių.

Amerikos spaudai paskelbus šią žinią. Salvadoro „Arena" partijos vadovybė paneigė, kad jos vadas Roberto d'Aubuisson įsivėlė į sąmokslą prieš JAV ambasadorių. Šitokias žinias skleidžianti komunistų propaganda ir tie, kurie tokius gandus skelbia, padeda komunistams šmeižti „Arena" partiją, kurios pagrindinis tikslas kovoti prieš komunizmą.

Prancūzų sostinės demonstracijos

Paryžius. — Prancūzijoje įvyko milžiniškos manifestacijos prieš vyriausybės bandymus suvaržyti privačias, daugiausia katalikų mokyklas. Vidaus reikalų ministerija pripažino, kad Paryžiaus demonstracijoje dalyvavo apie 800,000 žmonių, kurie priešinasi švietimo suvalstybinimui, švietimo laisvės varžymui. Nors katalikų Bažnyčia oficialiai manifestacijų nerėmė, trys vyskupai pareiškė raštu savo pritarimą žygio organizatoriams.

Žygyje už švietimo laisvę dalyvavo opozicijos partijų vadai: dešiniųjų degolininkų vadas, Paryžiaus miesto meras Jacques Chirac ir Nacionalinio Fronto vadas Jean Marie le Pen. Žygis per miestą, kalbos prie Bastilės tęsėsi 10 valandų.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Rumunijos Olimpinio komiteto pirmininkas H. Alexa lankėsi Los Angeles, apžiūrėjo įrengimus, pasiruošimus Olimpiniams žaidimams ir pagyrė spaudos konferencijoje organizacinio komiteto darbus. Mes tikri, kad mūsų saugumas bus garantuotas, pareiškė rumunas.

— Beirute toliau vyksta susišaudymai. Du vyrai nušovė Austrijos ambasados diplomatą ir pavogė jo automobilį. Libano valdžia pakeitė kariuomenės vadą, tačiau tas kautynių nesustabdė.

— Angolos sukilėliai paleido 15 mėnesių kalintus 200 čekoslovakų. Juos džiunglėse atsiėmė Čekoslovakijos užsienio reikalų viceministeris.

— Iš Prancūzijos į Iraną sugrįžo keturi iraniečiai, kurie buvo pagrobti kartu su lėktuvu kitų keturių iraniečių kariškių, kurie pabėgo į Prancūziją.

— Iš Kambodijos Vietnamas viešose apeigose išvežė 3,000 kareivių. Hanojus skelbia, kad greit bus išvežti dar 7,000.

— Indijos premjerė Indira Gandhi aplankė sikhų miestą Amritsarą ir apžiūrėjo Auksinę šventyklą. Aukštieji sikhų dvasiškiai prašė premjerės pašalinti kareivius iš šventyklos ribų, kad piligrimai vėl galėtų lankyti maldos namus. Liepos 15 sikhai paskelbė gedulo diena už riaušėse žuvusius sikhus.

— Pietų Korėja paskelbė, kad planuojama vėl atgaivinti diplomatinius santykius su Sovietų Sąjunga. Ryšiai buvo nutraukti po Korėjos keleivinio lėktuvo sunaikinimo pernai rugsėjo mėn.

Shultz pasmerkė „Teroro lygą"

Washingtonas. — Valstybės sekretorius Shultz pasakė labai griežtą kalbą apie pasaulio terorizmą. Tai tarptautinė „Teroro lyga", kurią remia ir palaiko Sovietų Sąjunga ir jos klientai. Jis minėjo Italijos Raudonąsias brigadas, Vokietijos Raudonąją armiją. Valstybės, kurios remia teroro grupes, be Sovietų Sąjungos, yra Sirija, Šiaurinė Korėja, Libija, Iranas.

OSI vadas gina ryšius su KGB

New Yorkas. — Amerikos žydų spauda (The Jewish Floridian, Sentinel) rašo apie teisingumo departamento specialių investigacijų įstaigos (OSI) direktoriaus Neal M. Sher kalbą, pasakytą Grand Hyat viešbutyje, New Yorke. Direktorius kalbėjo 400 žydų bendruomenės veikėjų audiencijai, Anti-Defamation League of 'Bnai B'rith vadų suvažiavimo proga.

Kalbėtojas paneigė kaltinimus, kad Sovietų Sąjunga sufabrikuoja įrodymus prieš nacių karo nusikaltėlius, kurie nelegaliai atvyko į šį kraštą. Tuos kaltinimus skleidžia kai kurie Rytų Europos bendruomenių šioje šalyje nariai ir kai kurie emigrantų spaudos organai. Jie labai norėtų, kad OSI pranyktų, pasakė Neal M. Sher, pasigyręs, kad jo štabas ieško ir apkaltina nacių karo nusikaltėlius rekordiniu greičiu. Šią dieną mes iškėlėme tris naujas bylas, pasakė Sher.

Paskaitininkas nurodė, kad OSI štabas skrupulingai patikrina kiekvieną įrodymų smulkmeną, nežiūrint, iš kur ji būtų gauta, kad būtų prisiderinta prie mūsų įstatymų, mūsų taisyklių ir mūsų procedūrų. Ieškoma originalių dokumentų ir jie rūpestingai, moksliškai patikrinami. Rašysenos ekspertai tikrina, kad parašai nebūtų padirbti. Niekad iš anksto neskelbiama sovietams, kokių dokumentų ieškoma ir kokių klausimų bus liudininkų klausiama. Gauti įrodymai palyginami su duomenimis iš kitų šaltinių. Sovietams būtų nenaudinga, bet kenksminga duoti klaidingą, nepatikimą medžiagą, nes rusų propagandiniai laimėjimai būtų laikini. Išaiškinus sufabrikuotus įrodymus, tie laimėjimai būtų panaikinti.

Sher pasakė, kad susikaupusi medžiaga aiškiai rodo, jog Rytų Europos gyventojų kolaboravimas su naciais nėra tik KGB sugalvota pasaka. Jis pabrėžė, kad JAV teismuose esančios bylos ir sprendimai neš svarbų ir reikšmingą įnašą, liečiantį Europos žydų naikinimą okupuotose teritorijose: Ukrainoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Gudijoje. Šiose bylose surenkama dokumentinė ir įrodomoji medžiaga prieštarauja nuodingoms pažiūroms, revizionistų piktžodžiavimui, kuris įrodinėja, kad holokausto nebuvo, kad tai didelis perdėjimas, kuris siekia įamžinti Amerikos paramą Izraeliui ir vadinamiems žydų interesams, pareiškė Neal M. Sher.

Toliau direktorius nurodė, kad OSI bylos padidins įrodymų arsenalą, kuris užtikrins, kad tamsi tiesa apie nacių erą niekad nebus nuslėpta nuo ateinančių kartų.

Kalbėdamas apie tris naujas bylas, Sher pranešė, kad bylos kaltina tris buvusius Lietuvių Schutzmannschaft Bataliono narius, kurie nuslėpė nuo Amerikos imigracijos pareigūnų, kad jie dalyvavo žydų ir kitų civilių žudymuose Lietuvoje ir Gudijoje. Viena byla pradėta Portland, Maine distrikto teisme prieš Joną Klimavičių. Byla siekia atimti jam pilietybę. Kitos dvi yra deportacijos bylos, pradėtos prieš Joseph Kisielaitį Bostone ir prieš Henriką Benkunską Chicagoje.

Irakas sužalojo graikų tanklaivį

Riyad. — Irako karo lėktuvai vėl puolė Persų įlankoje keturis naftos laivus netoli Irano Khargo salos, kur užsienio laivai pasiima Irano eksportuojamą naftą. Apie trijų naftos laivų likimą nieko nežinoma, tačiau raketa sužalojo didžiulį graikų tanklaivį, 325,000 tonų „Alexander the Great". Įgulos nariai išgelbėti, laivo sužalojimai menki.

Kaip žinoma, abi kovojančios valstybės: Irakas ir Iranas pasižadėjo laikytis Jungtinių Tautų siūlytų paliaubų Persų jūroje ir žadėjo nepuldinėti naftos laivų. Nežinia, kaip į šią ataką atsilieps Iranas.

Persų įlankos valstybių karo vadai posėdžiavo Saudi Arabijoje, svarstė, kaip sudaryti bendrą gynybos strategiją, kad kaimynų karas nepaliestų šešių sąjungos narių interesų. Kariuomenių vadai sudarė jungtinę gynybos tarybą. Jos rekomendacijas greit svarstys tų šalių gynybos ministeriai.

— Peru vyriausybė pasigyrė, kad policija sunaikino 45 slaptus kokaino fabrikus, sunaikino 44 nedidelius aerodromus, suėmė 36 narkotikų pirklius.

Jacksono vizitas Centro Amerikoj

Panama. — Pastorius Jesse Jacksonas pradėjo savo plačiai išgarsintą kelionę į Centrinės Amerikos šalis. Spauda plačiai aprašo jo kalbas, kurios transliuojamos per vietines radijo stotis. Panamoje jis susitiko su Salvadoro revoliucijos vadais. Jis kalbėjo apie naują „Jacksono planą", kuris atneš regionui taiką. Iš Panamos Jacksonas nuvyko į Salvadorą. Čia jis susitiko su naujuoju prezidentu Duarte. Pirmadienį vakare Jacksonas turėjo būti Kuboje. Čia jam suruošti pasimatymai su Castro, kitais Kubos chuntos nariais. Jis turėjo pasirodyti Kubos televizijoje, pasakyti kalbą Havanos universitete. Po to Jacksonas vyksta į Nikaragvą.

Prieš šią kelionę Jacksonas turėjo pasimatymus su valstybės departamento pareigūnais, kurie davė jam informacijų apie padėtį Centrinėje Amerikoje.

Prieš vykdamas į šią kelionę Jacksonas kalbėjo apie didelį karą Centrinėje Amerikoje, kuris suskaldytų Amerikos piliečius dar daugiau, kaip buvo suskaldęs Vietnamo karas. Jis bandysiąs šio karo grėsmę pašalinti. Jis bandysiąs išvaduoti iš Kubos kalėjimų politinius kalinius, kurių laisvė rūpinti kai kuriems Amerikoje gyvenantiems kubiečiams.

KALENDORIUS

Birželio 26 d.: Dovydas, Persevera, Jaunius, Viltautė.

Birželio 27 d.: Vladislovas, Ema, Gediminas, Norgaila.

ORAS

Saulė teka 5:17, leidžiasi 8:29.

Saulėta, temperatūra dieną 90 l., naktį 70 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

PERKAITIMO ŽALA

Kiekvieno gėrio, įskaitant ir šilimą, turi būti su saiku — kitaip priseina įvairiopai nukentėti.

Šio laikotarpio tiesa

Dėl per didelės šilimos žmogus gali susilaukti įvairiopų negerovių. Vienos jos gali būti menkos kaip sloga, kitos — sunkios kaip vėžys, net grėsti žmogaus gyvybei. Orui besikeičiant vaikai ir suaugusieji turi vilkėti tinkamos aprangos rūbus. Vasariniai rūbai turi būti vėsesni, atitinkamos medžiagos, liuosesni ir šviesesnės spalvos. Vyresni vaikai turi būti perspėti, o visi suaugusieji turi neužmiršti apie galimą perkaitimą ir kaip jo išvengti bei, jo sulaukus, kaip su juo tvarkytis. Aišku, kad suaugusieji yra atsakingi ne tik dėl savęs, bet ir dėl vaikų apsaugos nuo perkaitimo.

Karščio sukelti mėšlungiai

Karščio sukelti mėšlungiai (heat cramps) atsiranda, kūnui netekus kiek daugiau vandens bei druskos. Paprastai, tokie mėšlungiai atsiranda dėl per gausaus prakaitavimo, kai priseina energingai dirbti dideliame karštyje. Tada vienas ar keli raumenys susitraukia, sukeldami skausmą ir nepatogumą. Dažniausiai taip pasielgia kojų ir skrandžio raumenys. Bet kurie kūno raumenys gali taip pasielgti.

Negerumai gaunami dėl karščio sukelto raumenų mėšlungio

1. Raumenų susitraukimai - sukietėjimai lydimi skausmo bei nepatogumo.

2. Stiprus prakaitavimas, dažniausiai kartu ką nors energingai dirbant bei sportuojant.

3. Kūno trūkčiojimai - konvulsijos kartais atsiranda kai skrandžio raumenys ima mėšlungiškai trauktis.

Kaip tvarkytis su karščio sukeltais raumenų mėšlungiais?

1. Vaikas ir suaugusysis turi būti prašalinti iš karštos vietos — saulės atokaitos ir patalpintas į vėsesnę vietą — pavėsį.

2. Raumenų skausmus sumažina stiprokas masažavimas skaudamos — susitraukusių raumenų vietos. Taip pat pastovus pakankamas spaudimas skaudamos vietos lengvina skausmus.

3. Tiek vaikas, tiek suaugusysis turi atsipalaiduoti, nurimti, ramiai laikytis vėsioje vietoje, vengdamas šilimos.

4. Gryna vaisių sunka ar paprastas bei sūrokas vanduo gertina, jei nukentėjusysis nevemia. Taip reikia girdyti žmogų kas ketvirtis valandos per vieną valandą. Sugirdytina siurbčiojant po pusę stiklinės minėtų skysčių. Minėtas sūrus vanduo parengiamas, įdedant lygmaną arbatinį šaukštelį valgomosios druskos į stiklinę šalto vandens.

Dar neužmirštinas vienas mažmožis

Karščio sukelti raumenų skausmai nelaikytini paprastu dalyku. Mat, tokie mėšlungiai gali būti **pirmas skambutis** besiartinančios didesnės — rimtos karščio sukeltos negerovės. Karščio minėtai pakenktas žmogus (vaikas ar suaugusysis) turi ilsėtis vėsioje vietoje. O jei negerovė tęsiasi, reikia tokį žmogų maudyti šaltoje vonioje. Rūbus viršutinius nuvilkti. Jei atsitiko sode ar darže uogas renkant, reikia kuo greičiau eiti po medžiu, pilti užantin kas turima šalto: vandenį, pieną, sunkas. Reikia kuo greičiau šaldyti kūną. Jei turim daugiau šalto vandens — galvą juomi sušlapinti. Žodžiu, reikia šaldyti iš vidaus ir iš išorės kuo stropiau ir greičiau kūnas kuo turime po ranka. Taip elgiantis bus gelbėjamasi nuo sunkesnės šilimos sukeliamos negerovės.

Dar vienas dalykas nepamirštinas

Jei pastebėsi, kad atsiranda sunkesnio šilimos pakenkimo ženklai (stiprus nuovargis, silpnumas, gausus prakaitavimas, pykinimas, galvos skausmai, galvos sukimasis, išbalus — šalta — drėgna oda, alpimas, vėmimas...) reikės atitinkamai tokį gydyti ir šauktis mediciniškos pagalbos. Apie tai kitą kartą.

Išvada. Negerovių išvengimas — geriausias jų gydymas. Vasarą saugotis perkaitimo, tinkamai besielgdamas: tinkamai vilkėdamas, saulės tiesioginių spindulių vengdamas, daug kūnui naudingų skysčių gerdamas, su pertraukomis sunkiai dirbdamas, jei negali visai išvengti sunkaus darbo karštyje. Niekada nesikaitink saulėje, nors ir visi apie jus paplūdimyje bei kieme taip elgiasi. Keiskime savo gyvenimo vagą saulinimosi reikale daug sveikesne kryptimi. Išvažiavusieji į laukus uogauti bei į sodus vaisių rinkti — dėvėkite plačiabryles skrybėles ir saugokitės perkaitimo: dažnai pertraukite darbą ir gerkite atsivėztus sveikus kūnui skysčius.

Pasiskaityti. Susan Ann Johnson: First Aid for Kids. Quick Fox, New York.

Šitaip nuo saulės saugosi Valė Točiliauskienė Sodybos gėlynuose besiklausydama kultūrinės programos.

Nuotr. **M. Nagio**

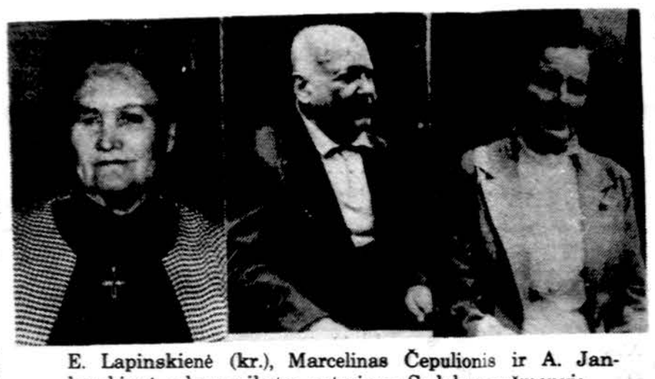

E. Lapinskienė (kr.), Marcelinas Čepulionis ir A. Jankauskienė seka sveikatos patarimus Sodybos pažmonyje.

Nuotr. **M. Nagio**

DANTŲ SMEGENŲ UŽDEGIMO TVARKYMAS

Klausimas. Labai Gerbiamas Daktare, mano giminės Lietuvoje rašo: Moteris 40 m. amž., jos vyras 50 m. serga kažkokia „Paradontosis" — dantų liga — Dantenų. Vyrui esą padaryta pakartotina dantų smegenų operacija, bet negelbėjo. Rašo, kad nepagydoma liga, kad „šios ligos užsienyje nežino"... „atseit, smegenys dantų mažai gauna C vitamino". Toliau laiške rašo: „O gal čia kokios reikšmės, įtakos turi radioaktyvumas"?

Ar Jums žinoma tokia liga? Ar ji nepagydoma? „Draugo" skaitytojas.

Atsakymas. Dantų smegenų gleivinės — gingivos uždegimas vadinasi **gingivitu** (gingivitis). Kitas vardas dantų smegenų yra **dantenos** — jos taip Lietuvoje vadinamos. Tai paviršutinio dantenų (dantų smegenų) sluoksnio uždegimas yra tas gingivitas.

Periodontitas (Periodontitis) čia Amerikoje, o Lietuvoje **Paradontosis** vardais vadinama ta pati liga — tas pats dantenų (dantų smegenų) uždegimas — tik daug rimtesnis. Šiuo atveju prie minėto gingivito prisideda gilesniųjų dantų smegenų audinių uždegimas. Dar kitas vardas tokios negerovės (periodontito arba paradontozės) yra **Pyorrhea.** Tai tiek dėl orientavimosi pavadinimuose dantų smegenų negeroves aptariant.

Dantų smegenis trumpumo dėliai toliau vadinsime dantenomis. Tai gražus mūsų žodingos kalbos žodis reiškiąs tą patį kaip ir dantų smegenys — daugiskaitoje vartojamas žodis.

Normalios dantenos yra ružavos spalvos ar šviesiai raudonos. Jos plonos ir tvirtos. Užsidegusios dantenos esti labai paraudusios, net melsvos, minkštos, sutinusios, išpurėjusios ir lengvai nuo menko prisilietimo kraujuojančios. Tokį dantenų stovį reikia labai rimtai tvarkyti.

Minėto dantenų susirgimo priežastys yra įvairios: nesveika mityba (vitamino C ir kalcio kraujuje trūkumas, kalcio trūksta dėl nepakankamo gėrimo pieno) mažiausiai jo reikia išgerti po vieną kvortą dienoje, galima jis gerti įvairiame pavidale — saldus, jei tokio nepakelia (viduriuoja nuo jo tokio), tai naudoti varškę, rūgusį pieną, pasukas, sūrį, jogurtą. Dar čia gali būti kaltas mechaniškas jaudinimas ir bakterinis uždegimas.

Mechaniškas dantenų sužeidimas gali gautis neteisingai naudojant dantų šepetėlį arba dėl susirinkimo dantų akmenų atsirandančių ant dantų ties dantenomis. Už tai reikia valyti kasdien nuodugniai dantis — tada šviežiai susikrovę, dar minkšti akmenys esti nuvalomi jie nepriauga prie dantų ir nesužeidžia dantenų. Nuodugnus dantų su šepetėliu valymas apima tris kartus per dieną valymą po šešias minutes kiekvieną kartą. Čia visai nesvarbu dantų pastos, milteliai bei skalavimui vandenys — jiems nepavestina dantų valymas. Juos reikia, kaip minėta, dantų šepetėliu ir šaltu vandeniu valyti per šešias minutes kiekvieną kartą. Mat, su dantų akmenimis nereikia juokų krėsti: jie sukelia dantenų erzinimą ir jų uždegimą. O kai toks gingivos uždegimas nėra reikiamai tvarkomas — uždegimas pereina į gilesnius sluoksnius ir gaunasi **Periodontitas** (paradontosis), ką ir tie Tamstos giminaičiai Lietuvoje turi.

Todėl svarbu yra, kad dantys būtų reikiamai prižiūrimi, sutaisomi. Tik tada dantys atlieka savo darbą tinkamai. Netekus danties ar kelių jų arba blogai sutaisyti dantys trukdo kramtymui. Teisingas dantų ir dantenų valymas šepetėliu prašalina atlaikas susirinkusias ties dantenų kraštais ir tuo būdu saugo nuo periodontito.

Periodontitas yra rimta dantenų liga — uždegimas. Jį tvarko dantų gydytojas. Tokiu atveju dantis palaikantis kaulas irsta, gaunasi sunkus uždegimas. Tada net kelios operacijos sunkiai talkina.

Visi žmonės turėtų nepamiršti tiesos, kad nėra tokios dantų pastos, nėra tokių miltelių ir nėra tokio burnai skalauti skysčio, kuris vienas pagydytų periodontitą. Todėl nepraleiskime brangaus laiko — tuojau kreipkimės į dantų gydytoją susilaukę per savo apsileidimą minėtos negerovės. Kai dantenos ima kraujuoti valant dantų šepetėliu, kai dantys ima klibėti ar jie iškrypsta bei atsiskiria nuo jų dantenos, kai nuolatinis blogas kvapas burnoje atsiranda — tuojau tegul dantų gydytojas tvarkyti ima burnoje esamas negeroves.

Keiskime visi savo apsileidusį sveikatos reikaluose gyvenimą į reikiamą elgesį visuose sveikatos reikaluose, įskaitant ir burnos bei dantų reikiamą priežiūrą. Visų pirma visi meskime rūkę, valykime kaip minėta dantis braukydami dantų šepetėliu dantis aukštyn - žemyn ir į šonus, laikant šepetėlį 46 laipsnių kampu. Valome išorinius ir vidinius dantų paviršius. Tik patys mechaniškai valydami dantis ir jų smegenis, tik nepavesdami darbo dantų pastoms, mes pajėgsime išvengti sunkios dantenų ligos.

Tokį patarimą pajėgs išpildyti tik išmintingas lietuvis ir tuomi jis išvengs sunkios burnoje ligos. Kitoks žmogus eis savu senu keliu tol, kol susilauks periodontito. Tik tada toks mėgins labai sunkiai sunkiai pataisomos ligos kratytis.

Vien teisingo dantų smegenų valymo negana. Reikia ir tinkamos mitybos: pakankamo kalcio ir vitamino C su maistu. Taip reikia elgtis nuo mažens. Kitaip besielgiant, net Dangus tokiems neklaužadoms negali talkinti, juo labiau gydytojas. Nė sakyti nereikia, kad visi privalom grįžti į išmintingą gyvenimo kelią.

Tie visi nurodymai Lietuvoje dabar sergantiems paradontoze yra šaukštai po pietų. Bet ir jie gali daug sau ir gydančiam juos gydytojui talkinti, pradėdami tinkamai maitintis, vitamino C naudoti (kad ir pavidale kopūstlapių bei buroklapių ar salotų...), susismulkinus ar sunką jų geriant, kai negali sukramtyti. Reikia ištirti dantų smegenų medžiagą — pūlius bakteriologiškai (kulturą ir bakterijų jautrumą vaistams). Tada žinos, kokius vaistus naudoti prieš taip sunkų uždegimą. Jei neturės tokių vaistų, tegu parašo — jiems pristatyti įvairiais keliais juos bus galima.

Ta liga visame pasaulyje yra žinoma. Amerikoje ja suserga apsileidėliai, alkoholikai bei narkomanai. Jos pagydomumas priklauso nuo stovio, kada ji pradedama tvarkyti. Visada reikia nenustoti vilties — gydytis gydytojo priežiūroje esant ir savas pareigas tuo reikalu kaip reikiant atliekant.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Miami, FL

MINĖJIMAI IR ATOSTOGOS

Pietinėj Floridos daly gegužės mėn. yra malonūs orai ir šiltas Atlanto vanduo vilioja lankytojus, o vakarais ar naktimis pakankamai atvėsta geram poilsiui. Tik gegužės pabaigoj ir birželio mėn. yra ilgesnis ar trumpas lietaus sezonas.

Plačiosios Miami apylinkės lietuviai maloniai renkasi į Miami Lietuvių Amerikos piliečių klubą ir apgailestauja, kad dėl virėjų stokos vasaros metu klubas ilgesnį laiką uždarytas.

Gegužės 13 d., skemadienį, po lietuviškų šv. Mišių Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje į Lietuvių klubo salę prisirinko apie 150 lankytojų motinos dienos atšvęsti. LB Miami apylinkės pirmininkas Petras Griškelis skaitė neilgą, bet įdomią paskaitėlę apie didelę visais laikais motinos reikšmę jaunimo tautiškame ir lietuviškame auklėjime ir baigdamas reiškė pagarbą ir dėkingumą okupuotos Lietuvos motinoms, kurios išauklėja tokius vaikus, kaip Romas Kalanta, kurie aukojasi ir miršta už tėvynę. Taip pat visi susirinkusieji žavėjosi ir reiškė ilgais plojimais dėkingumą jaunoms meninės programos atlikėjoms Klaudijai Jonušaitei ir Alinai Colmanaitei, kurių pirmoji labai gražiai paskambino tris sudėtingus žinomo kompozitoriaus John Sebastian Bach pianino kūrinėlius, o antroji padeklamavo ar padainavo tris eilėraščius — daineles. Gunda Kodatienė paskaitė gražų eilėraštį, jos parašytą savo motinai.

Birželio 10 d. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje kun. dr. V. Andriuška atnašavo Miami Lietuvių klubo užprašytas šv. Mišias už baisiojo birželio aukas ir gražiame pamoksle paminėjo, kiek dabar tėvynėje lietuviai daug kenčia ir aukojasi už savo tėvynę ir savo tikėjimą. Pamaldos baigtos sugiedant Lietuvos himną.

Prieš baigiant kun. V. Adriuška pranešė, kad šioj bažnyčioj lietuviškų pamaldų nebus liepos ir rugpjūčio mėn., bet rugsėjo 9 d., sekmadienį, Tautos šventės proga vėl bus atnašaujamos lietuviškai šv. Mišios.

Miami Lietuvių klubo salėn susirinko daugiau kaip 100 dalyvių Baisiojo birželio ir Tėvo dienos paminėjimui. Programos vadovė O. Vaičekonienė pakvietė Juozą Mauruką paskaitai. Jis trumpai pakalbėjo apie paskutines Nepriklausomos Lietuvos dienas, palietė 1941 m. birželio 14 d. prasidėjusius masinius lietuvių trėmimus į Sibirą ir baigdamas papasakojo, kad praeitų metų rugpjūčio mėn., jam važinėjant po Suvalkiją, vietiniai lietuviai pasakojo, jog 1947 ir 1948 m. trėmimai į Sibirą buvę daug didesni negu 1941 m. ir dabar Suvalkijos laukai atrodo kaip dykumos, nes nebesimato gražių ūkininkų sodybų ir medžių. Po paskaitos Marija Steikūnienė padeklamavo po vieną B. Brazdžionio ir K. Bradūno eilėraštį, labai pritaikytus minėjimui. Minėjimas baigtas klubo pirmininkei S. Šeputienei ir O. Vaičekonienei pradėjus ir visiems dalyviams sugiedant Lietuva brangi.

Pasivaišinus naujo klubo nario Mykolo Kikals labai gausiai ir skoningai pagamintais pietumis, programos vadovė O. Vaičekonienė pradėjo tėvo dienos minėjimą ir jai su S. Šeputiene, geroms dainininkėms, vadovaujant ilgai skambėjo gražių dainų ar ilgiausių metų garsai visiems dalyviams, švenčiantiems vardadienius ar gimtadienius. Jų tarpe gražiai paminėta darbščioji klubo pirmininkė Sofija Šeputienė, neseniai atšventusi garbingą amžiaus sukaktį.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS – 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates $50.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $50.00 Foreign countries $50.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$50.00	$30.00	$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	$50.00	$30.00	$20.00
Užsienyje	$50.00	$30.00	$20.00
Kitur — Amerikoje . .	$50.00	$30.00	$20.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	$30.00	$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 – 4:00

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Priima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimui skambint 436-5566

Dr. Peter T. Brazio ofisą perėmė
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val.: pirm. ir penkt. 12—5; antr. ir ketv. 12—6:30; šešt. tik susitarus.

Dr. Upendra C. Shah
Vidaus ligų specialistas
Diabeto, thyroid'o, impotencija ir kitų harmoninių negalavimų
2454 W. 71 St. Chicago
Tel. 778-5099
Val. pagal susitarimą.
24 val. „answering s." Tel. 242-3846

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

DR. EDMUNDAS VIŽINAS
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12—4 v.—8; antr. 12—v. penkt. 10—12, 1—v.

Ofs. 735-4477, Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 East 127 St., Lemont, Ill.
1 mylia į vakarus nuo Ateitininkų namų
Tel. 257-2265
Val. pagal susitarimą.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Dr. Juozo Meškausko ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0889
Val.: pirm., antr, ketv ir penkt. 3 iki 7 v.p.p. Tik susitarus

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Ofiso tel. 434-2123, namų 460-7288
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st. Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Išeivijos kultūrinis palikimas

SAUGYKLOS AR ŠIUKŠLYNAI

Šia tema mes ir kiti esame jau daug kartų rašę. Ir tai natūralu, nes išeivija ir jos organizacijos sensta. Taigi pats laikas vienu ar kitu būdu tvarkyti mūsų kultūrinį palikimą, kuris yra ne vien mūsų, bet visos lietuvių tautos istorijos ir kūrybos dalis. Vėl prie šios temos sugrįžti mus paskatino Kanados „Tėviškės žiburių" nr. 21 paskelbtas vedamasis rašinys „Naikinti ar saugoti?", kuriame rašoma: „Išeivijos lietuviai yra sukūrę daug įvairių kultūrinių vertybių, reikšmingų visos tautos kultūrai. Bet tos vertybės yra taip išblaškytos, kaip ir patys išeiviai. Jų rasi beveik visuose pasaulio žemynuose. Kyla klausimas, kaip tas vertybes surinkti, išsaugoti, kad nežūtų ir nenuskurdintų tautos? Problemos nebūtų, jei turėtume laisvą, nepriklausomą Lietuvą. Jon savaime plauktų tos vertybės, ją turtintų ir atrastų saugią pastogę ateičiai. Deja, tuo tarpu ši galimybė užblokuota. Tenka ieškoti kitų išeičių laisvojo pasaulio kraštuose... Norint išsaugoti išeivijos sukurtas vertybes, reikia organizuoti savas saugyklas. Be jų sunyks mūsų kultūrinės vertybės — knygos, paveikslai, dokumentai, archyvinė medžiaga, rankraščiai, tautodailės dalykai, audiniai, nuotraukos, laikraščiai, žurnalai ir t.t."

*

Daugiausia lietuvių kultūrinių vertybių buvo ir tebėra JAV-bėse. Tiesa, jų daug pražuvo. Ypač apgailėtinas spaudos darbuotojo ir knygų leidėjo kun. A. Miluko gausus ir turtingas archyvas, kuris, jam 1943 m. mirus, buvo išmestas į šiukšlyną. Senoji išeivija daug veikė, kūrė. Buvo ir vertybių rinkėjų, iš kurių ypač minėtinas dr. Al. Račkus, jau 1917 m. Chicagoje įsteigęs Lietuvos istorijos bei numizmatikos muziejų. Apie 1935 m. jis atvežė į Kauną 81,00 eksponatų, kurie buvo pavesti Kultūros muziejui. 1940 m. grįžęs į Chicagą, jis vėl rinko lietuvių kultūrines vertybes, kurias prieš savo mirtį (1965 m.) perleido St. Balzeko Lietuvių kultūros muziejui.

Lietuvių kultūrines vertybes, ypač knygas, žurnalus, tautodailės dalykus, jau nuo senų laikų rinko, teberenka ir saugo Šv. Kazimiero seserys Chicagoje, seselės Perpetuos ir kitų rūpesčiu sutelkusios bene geriausią ir gausiausią išeivijoje lituanistinę biblioteką.

Nemaža kultūrinių vertybių, jų skaičiuje gausesnes bibliotekas yra sutelkę Pasaulio lietuvių archyvas Chicagoje, Pedagoginis lituanistikos institutas, J. Žilevičiaus ir J. Kreivėno Muzikologijos archyvai, dr. K. Pemkus, J. Dainauskas, L. Kairys, šių eilučių autorius ir kiti rinkėjai. Bet visus šiuos rinkinius prašoka Alkos rinkiniai Putname, Conn. Šviesaus atminimo prel. Pr. Juras surinko daug lituanistinės medžiagos, ypač senose lietuvių klebonijose Atlanto pakraščiuose, o jo darbo tęsėjai praplėtė patalpas ir rūpestingai vykdo gausių eksponatų telkimo darbą.

Šiokie tokie lituanistinių dalykų telkiniai yra P. Amerikoje (Argentinoje, Brazilijoje), Vakarų Vokietijoje, Anglijoje. Reikia džiaugtis, kad Australijos lietuviai jau kuris laikas rūpestingai rūpinasi liet. kultūrinių vertybių išsaugojimu ir turi įsitaisę neblogas lituanistines bibliotekas Melbourne, Sydnėjuje, Adelaidėje. Kai kas sutelkta ir Anglijoje — Lietuvių namuose Londone.

Atskirai tektų paminėti Lietuvos atstovybių bei konsulatų archyvus Washingtone, Romoje, Anglijoje, Toronte, Chicagoje ir gal kur nors kitur. Bet jų išsaugojimu, tikėkime, pasirūpins pati Lietuvos diplomatinė tarnyba, ypač kai dabar jau atremontuoti Lietuvos pasiuntinybės penkių aukštų rūmai Washingtone ir kai atstovybė sustiprinama naujomis jėgomis.

*

Bet yra kraštų, kuriame kalbamu reikalu beveik nieko nėra padaryta ir, rodosi, nieko nedaroma. Tai Kanada.

Lietuvių emigracija į šį kraštą prasidėjo apie 1900 m. 1947 - 1951 m. Kanadon atvažiavo daugybė karo ir pokario meto lietuvių. Lietuvių skaičius šiuo metu čia gali siekti 22 - 25,000. Kanadoje veikia apie 10 lietuviškų parapijų ar misijų, kelios lituanistinės mokyklos, Lietuvių konsulatas, leidžiami du nemaži savaitraščiai, aktyvi Lietuvių Bendruomenė su savo apylinkėmis, Tautos fondo skyrius, gyvos jaunimo (ateitininkų, skautų, sporto) organizacijos, keli chorai, tautinių šokių grupės. Pastaruoju metu įsisteigė, rodos, 4 lietuvių bankai — smulkaus kredito draugijos. Čia gyveno ar gyvena visa eilė iškilių lietuvių dailininkų, muzikų, teatralų, visuomenininkų ir kitokių intelektualų.

Kanados lietuvių dauguma gyvena pasiturinčiai. Jų visuomeniniai ir asmeniški pastatai erdvūs. Lankantis Toronte teko matyti, kokias erdvias patalpas turi Prisikėlimo, Lietuvos Kankinių parapijos, 1952 m. įkurti ir ligi šiol labai išaugę turtingi Lietuvių namai. Čia visur yra daug vietos, visur po keletą salių ir kitų patalpų. Lietuvių namuose yra Kanados Lietuvių Bendruomenės archyvas, biblioteka, skaitykla, banko įstaiga, valgykla ir kt. Panašus vaizdas ir parapijų patalpose — erdvu, šviesu, gražu...

Tačiau pasiturintieji ir gausūs Kanados lietuviai, TŽ rašinio žodžiais, „jokios visuomeninės saugyklos ar etnografinio muziejaus, kur tos vertybės galėtų būti saugomos. Valstybiniai muziejai bei archyvai gali pasitarnauti tik maža dalimi". Tuo tarpu „yra nemažai pavienių asmenų, turinčių vertingų rinkinių, kurie su savininkų mirtimi gali iškeliauti į šiukšlynus".

Taigi Kanados lietuviams bei jų organizacijoms yra atėjęs laikas susirūpinti lietuvių kultūrinio turto surinkimu ir jo apsauga.

Atrodo, kad pradžia nebūtų sunki. Net jau dabar galima kultūrinį palikimą įvietinti bet kuriose iš minėtų namų bei parapijų patalpose. Eksponatų atsirastų, o jeigu Kanadoje jų stokotų, būtų nesunkiai galima gauti iš JAV-bėse jau veikiančių telkinių fondų, kur yra apsčiai duplikatų. Atsirastų ir asmenų, ypač iš dar pajėgesnių pensininkų, kurie rinkinius tvarkytų, inventorizuotų. Kiek sunkesnis būtų eksponatų išlaikymas ateityje, kai dabartiniai šio darbo entuziastai pasitrauks iš gyvųjų tarpo. Bet ir tuo atveju, tikėkime, netrūks šio darbo tęsėjų.

Baigsime vėl TŽ rašinio žodžiais: „Palikti (kultūrines vertybes) sunaikinimui reikštų mūsų visuomenės nekultūringumą, net barbariškumą".

Mes netikime, kad garbingi, gausūs ir pasiturintieji Kanados lietuviai būtų barbarai...

b. kv.

PAVERGTŲ TAUTŲ ŠEIMOJE

Komunistinė propaganda ir tikrovė

J. VAIČELIŪNAS

Pavergtos Lietuvos prof. Romas Šarmaitis rašo apie tarybinių tautų šeimą (M.G. 1983. Nr. 7, 2 p.), nors praktiškai kalba apie Lietuvą ir kitas pavergtas Pabaltijo valstybes. Jis sako: „1940 metų socialistinės revoliucijos Pabaltijo respublikose įvyko dėl vidinių klasinių prieštaravimų. Revoliucinė situacija susidariusi 1940 m. vasarą Pabaltijo šalyse peraugo į socialistines revoliucijas, kurių metu buvo nuverstas buržuazinis viešpatavimas Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje".

Nors Šarmaitis save laiko profesorium, bet savo straipsnelyje — Tarybinių tautų šeimoje — pradeda meluoti iš pat pirmųjų sakinių. Ar komunistinio profesoriaus titulas reikalauja taip įžūliai meluoti, kada dar pavergtoje Lietuvoje gyvena šimtai tūkstančių, kurie Šarmaičio „revoliuciją" gerai matė ir gerai atsimena. Kam tokias nesąmones rašyti? 1940 m. birželio 14 d. Lietuvoje dar nebuvo jokios revoliucijos, o po poros dienų Lietuvoje jau buvo komunistinė vyriausybė. Komunistų tada Lietuvoje buvo gal 2000, kurių lietuvių buvo apie 500, o kiti buvo žydai ir kai kurie kiti svetimtaučiai. Tai duomenys Lietuvos kariuomenės štabo, II-jo skyriaus, kurie buvo pateikti 1940 m. gegužės pabaigoje. Taigi komunistai Lietuvoje sudarė gal vieną penkioliktąją procento dalį iš visų krašto gyventojų. Ar toks komunistų skaičius galėjo nuversti Lietuvos vyriausybę?

Negalėjo ir jokios revoliucijos nebuvo. Dar 1939 m. pabaigoje Vokietijos diktatorius A. Hitleris susitarė su komunistų valdomos Rusijos diktatorium J. Stalinu pradėti antrąjį pasaulinį karą. Jie tą karą pradėjo, puldami Lenkiją iš abiejų pusių. Užimtus Lenkijos plotus pasidalijo. Hitleris dar vedė karą Vakaruose. Tuo pasinaudojo Stalinas ir 1940 metais vasarą užpuolė ir pavergė Pabaltijo valstybes, kuriose tuojau suorganizavo komunistines vyriausybes. Kadangi komunistų buvo mažai, tai į komunistinę vyriausybę buvo priimtų ir socialistų. Tos vyriausybės vykdė Maskvos įsakymus. Profesoriui kalbėti apie kokią tai revoliuciją Pabaltijo valstybėse 1940 m., būtų per daug naivu ir melaginga. Galėjo pasakyti atvirai: Maskvai okupavus Pabaltijo valstybes, čia buvo sudarytos komunistinės vyriausybės.

Toliau Šarmaitis rašo: „Socialistinės revoliucijos išvakarėse Lietuvos visuomenė buvo pasiskirsčiusi į antagonistines klases. 1940 m. pradžioje 56,2% Lietuvos gyventojų sudarė proletarai, 33,4% — vidutiniai valstiečiai, 9,7% sudarė buržuazija ir 0,7% — stambioji „buržuazija". Pats Šarmaitis pripažįsta, kad tos buržuazijos Lietuvoje buvo labai mažai, bet jis Lietuvos laisvės laikus vadina buržuazine Lietuva. Dabar pavergtoje Lietuvoje raudonoji buržuazija yra daug gausesnė. Jai priklauso visas Lietuvos turtas su vergais, kurie sudaro 95% viso krašto gyventojų. Kadangi dabar nebe buržuazinė, bet nuskurusi Lietuva, tai ir vergams tenka pabadauti, nes trūksta maisto produktų ir kitokių vertybių, kurios yra reikalingos žmonių gyvenimui.

Kai komunistai iš valstiečių ir kitų žmonių išplėšė visokį turtą ir sukūrė milžiniškus dvarus, arteles, kombinatus ir kitokias komunistines institucijas, Šarmaitis tų komunistų nevadina buržuazija, kuri yra keliolika kartų didesnė už buvusią Lietuvos laisvės laikais. Komunistai net iš trobelninkų atėmė hektarą ar kitą žemės ir juos suvarė į raudonųjų kapitalistų dvarus. Ar ir trobelninkai buvo buržujai? Dabar buvę ūkininkai, kaip kolchozininkai, gali turėti tik 0,6 ha žemės ir tai netikroje nuosavybėje. Reiškia dabar nuskurusių proletarų yra keliariopai daugiau ir dar vargingesnių proletarų negu tie, kurie anksčiau turėjo 1 - 3 hektarus nuosavos žemės, kurios ir valdžia negalėjo iš jų atimti. Jų žemes atėmė okupantai komunistai.

Pagaliau jis prisipažįsta: „Pabaltijo šalių darbo žmones revoliuciniams veiksmams įkvėpė tai, kad jų pusėje buvo galinga Tarybų Sąjunga, kuri vykdė draugystės, nacionalinio apsisprendimo, nacionalinių tarybinių valstybių sukūrimo politiką". Taip. Sovietai vykdė kitų kraštų užgrobimus, nesvarbu, kokiu pavadinimu tai darė. Maskvos komunistai tautoms nešė pavergimą, o sau — politiką.

Lietuviai ir kitos Pabaltijo tautos tautinį apsisprendimą parodė dar 1919 metais, kada visos trys tos tautos iš savo kraštų išmušė atėjūnus bolševikus. Čia Šarmaitis kaišo žodžius, kurie visai netinka ir neatitinka tikrovės. Kad komunistinė Rusija plėtė savo imperiją ir dėl to okupavo Pabaltijo laisvus kraštus, jis to visai nepažymi. Ir dabar jis turėtų žinoti, kad šiuo metu pasaulyje didžiausia imperija yra Rusija, kuri turi pavergusi per 100 tautų ir dar veda puolamuosius karus. O gal Šarmaitis to nežino? Gal jis nežino, kad Lietuvą okupavo Rusijos 8-ji ir II-ji armijos, kurių kiekviena buvo gal ir po ketvirtį milijono karių. Apie kokius čia nacionalinius apsisprendimus kalba, jei už lietuvišką nacionališkumą okupantai lietuvius deportuoja į Sibirą.

Dar toliau Šarmaitis rašo: „1940 m. revoliuciniams pertvarkymams, pirmiausia Liaudies vyriausybių sudarymui vadovavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos komunistų partijos. Išėjusios iš pogrindžio jos 1940 m. liepos mėnesį vadovavo Lietuvos ir Latvijos Liaudies seimui, Estijos valstybės dūmos rinkimų kompanijai. Pirmose Liaudies seimų ir Valstybės dūmos sesijose 1940 m. liepos mėnesį buvo priimtos istorinės deklaracijos dėl Tarybų valdžios Pabaltijo šalyse paskelbimo, dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos Tarybų Socialistinių Respublikų sukūrimo ir dėl jų įstojimo į TSRS sąjunginių respublikų teisėmis, dėl stambios kapitalistinės nuosavybės nacionalizavimo mieste ir kaime".

R. Šarmaitis sako, kad Pabaltijo komunistų partijos iš pogrindžio išėjo liepos mėnesį. Tai kaip jos dar prieš tai jau sudarinėjo liaudies vyriausybes? Kodėl jos tų vyriausybių nesudarė 1940 m. gegužės mėnesį ar birželio pradžioje? Jis apie tai neužsimena nė vienu žodžiu. Žinoma, čia jis turėtų paminėti, kad sovietai okupavo Pabaltijo valstybes, kad Maskva įsakė vykdyti tai, ką Pabaltijo komunistai ir vykdė. Ar tos partijos ką nors nutarė ar nenutarė, tas neturi jokios reikšmės, nes okupaciją vykdė Maskva, o ne Pabaltijo kom. partijos. Apie sovietų okupaciją jis visai nekalba. Tas rodo jo nenormalumą. Sovietinė okupacija buvo pagrindinė priežastis, kad partijos kūrė liaudies ar kitokias vyriausybes, kad partijos nacionalizavo bankus, namus ir kitokį stambesnį turtą, konfiskavo bankuose žmonių santaupas, konfiskavo bankuose ir tarnaičių santaupas, nes, esą, tarnaitės negalėjo tiek užsidirbti, kad galėtų taupyti banke. Pagal komunistinę sistemą — negalėjo, o pagal laisvojo pasaulio sistemą galėjo. Bet tuo pačiu čia buvo parodyta, koks plėšikiškas elgetynas atslinko į Lietuvą.

Šarmaitis aprašo įvykius, kurie vyko Lietuvoje 1940 m. birželio mėnesio antroje pusėje ir vėliau. Bet jis visai neužsimena, kaip Maskva plėšė Lietuvą, plėšė ir kitas Pabaltijo okupuotas valstybes. Ištuštėjo visi medžiagų ar apavų sandėliai, ištuštėjo ir krautuvės, nes komunistai užpuolė kraštą. Tos iš Lietuvos išplėštos medžiagos, batai bei maisto produktai atsirado Maskvoje, Leningrade, Kieve, o gal ir dar kur. „Drobės" medžiagos metras Lietuvoje kainavo 20 litų, o Kieve „Drobės" medžiagos metras jau kainavo 200 rublių, nors tada darbininkas per dieną teuždirbo tik 10 rublių, kurių neužteko jo šeimos maistui. Tokių dalykų, žinoma, ir nepaminės. Komunistiniai profesoriai neturi teisės vispusiškai ir atvirai minimus dalykus aprašyti. Jiems tenka laikytis melagingos komunistinės linijos.

Šarmaitis sako, kad Pabaltijo tarybinėms respublikoms 1941 - 45 m. didelių nuostolių padarė vokiškoji fašistinė okupacija. O kaipgi vokiečių kariuomenė atsirado Pabaltijo kraštuose? J. Paleckis aiškino, kad Lietuvai niekas daugiau ultimatumų nebeduos. Žiauriausiojo ultimatumo Lietuva susilaukė iš pačios Maskvos. O kai 1941 m. birželio 22 d. vokiečiai puolė sovietus, sovietų nenugalimoji armija nešėsi iki Leningrado, Maskvos ir Kaukazo net be jokio ultimatumo. Kas padarė didžiausius nuostolius lietuvių tautai? Jis sako, kad vokiečiai Lietuvoje išžudė 700,000 lietuvių. Tai didelis melas. Jis apie lietuvių tautą nekalba. Jis kalba tik apie tarybinius piliečius. Lietuviai nebuvo priėmę tarybinės pilietybės. Per prievartą primesta pilietybė nėra pilietybė. Kultūringuose kraštuose žmonės pilietybės siekia laisvu noru, o ne prievarta. Kad to karo metu lietuvių tauta galėjo turėti 700,000 nuostolių savo tautiečiais, tai 90% tų nuostolių padarė komunistiniai okupantai. Neskaitant didžiųjų trėmimų į Sibirą, okupantai ištisais traukiniais areštuotus lietuvius deportavo į Rusijos gilumą, o ypač į Sibiro kalėjimus, kur vyrai lietuviai buvo išžudyti badu, šalčiu, sunkiais darbais. O kiek okupantai išžudė laisvės kovotojų? Net ir dabar iš pavergtos Lietuvos okupantai deportuoja nekaltus lietuvius į Sibirą mirčiai. Jei Stalino laikais Sibire būdavo 15 - 20 mil. vergų, tai jų ir dabar yra apie 7 mil., neskaitant antra tiek esančių kalėjimuose. Toje srityje raudonieji Maskvos carai pralenkia baltuosius carus 10 - 20 kartų. To visko nemato komunistinis profesorius, kai tuos dalykus pastebi nekomunistiniai vaikai.

Šarmaitis prisipažįsta, kad į arteles buvo suvaryti visi amatininkai, kurie dabar turi dirbti partijai, sau gaudami gal 10% priklausomo atlyginimo. Kirpėjas per mėnesį partijai (valstybei) turi uždirbti 340 rublių, kai už kliento apkirpimą gauna 25 - 40 kapeikų. Tame žmonių išnaudojime jis mato didelius ekonominius laimėjimus. Vergų išnaudojimas nėra garbinga sistema.

Toliau Šarmaitis rašo: „Vykdant žemės reformą Lietuvoje 1944 - 48 metais, žemės gavo 96,3 tūkstančiai valstiečių". Ar gali jis nurodyti nors vieną valstietį, kuris dabar turėtų nuosavos žemės nors vieną hektarą? Komunistinis žmonių apgaudinėjimas ir išnaudojimas pasiekė aukščiausią laipsnį. Komunistai visus ūkius sujungė į komunistinius dvarus, o jei išalkęs kolchozininkas nuo kolchozo lauko pasiima bulvę, jis atsiranda kalėjime už visuomeninio turto grobstymą. Tas skurdas komunistų valdomuose kraštuose toks didelis, kad ten vagystės yra nuolatinis reiškinys. O komunistai savo turtingam kraštui duoną perka iš Amerikos ar kitų Vakarų kraštų, bet tų dalykų „profesorius" nemato ir apie juos nerašo.

Toliau Šarmaitis rašo: „Vykdant kolektyvizaciją buvo likviduota buržuazija — paskutinė išnaudotojų klasė". Jei anksčiau buvo 8 - 10% dirbančiųjų, kurie dirbo pas kitus, tai dabar yra gal 95% dirbančiųjų, kurie dirba kitiems — komunistams, kurie yra didžiausi darbininkijos išnaudotojai pasaulyje.

Jis džiūgauja, kad iš privačių ūkių Lietuvoje buvo sudaryta 751 kolchozas ir 312 sovchozų. Latvijoje 320 - 243, o Estijoje 143 - 158. Jis kalba apie didelius ekonominius laimėjimus komunistinėje sistemoje, bet jis visai nežiūri į žmogų. Geras ekonominis ir dvasinis gyvenimas ar ne, tai mato pats žmogus. Kam ta propaganda. 1940 metų pavasarį Lietuvos eilinis darbininkas, dirbąs prie geležinkelių darbų, per 8 valandas

(Nukelta į 4 psl.)

PIETŲ KRYŽIAUS DUKRA

ANDRIUS NORIMAS

ROMANAS

34

Algimanto triukas pavyksta. Įtarimas, kad ir Tommy lankosi pas Williamsą, pasitvirtina.

— Aš nevogiau! Man mokytojas pats davė!

— Aha! O už ką tau davė?

Berniukas tyli. Nors jaučiasi pagautas, bet užsispiria nesakyti. Algimantas tai supranta, todėl išsiima pasiruoštą „dešimkę".

— Jei visą teisybę pasakysi, tai gausi šitą pinigą.

Vaikas greitu judesiu būtų ištraukęs banknotą, bet Algimantas buvo tai numatęs ir lengvai atitraukia ranką.

— Tu tik man pasakyk — ar mokytojas Williams yra homoseksualistas ar ne?

— O, taip! Jis toks yra!

Banknotas ramiai pereina į Tommy delną.

— Ačiū, Tommy! Aš viską suprantu. Imk tuos pinigus. Tik dar pasakyk, ar tau patinka tokie tavo santykiai su mokytoju? Ar manai, kad jis gerai daro?

— Dabar tokių daug! O jis prakeiktas išpera!

— Gerai! Ar nori, kad jį išvarytų iš mokyklos ir nubaustų?

— O, taip! Tokių mokytojų nereikia! Uždirbti ir kitaip galima — padoriai.

— Visai teisingai! Tu man patinki, Tommy!

— Ir jūs man patinkat!..

Algimantas paduoda berniukui ranką, bet sulaikydamas ją, dar pažvelgia į tamsias meksikiečio berniuko akis.

— Sakyk, ar galėsi dar kartą tą patį paliudyti? Pavyzdžiui, įkalbėti savo liudijimą į magnetofono juostelę?

— Taip.

— Be to, tavo tėvai turi apie tai žinoti — viską, supranti! Aš rašysiu skundą ir jie turės pasirašyti. Juo daugiau žmonių parašų — tuo geriau.

— O, mano tėvas mėgsta skundus pasirašinėti! Jis priklauso prie valytojų unijos!

— Tommy!

Iš tolo berniuką šaukia motina, todėl jis linkteli ir du žmonės atsiskiria patenkinti — Algimantas jau turėdamas vieną liudytoją, o Tommy praturtėjęs visa „dešimke".

Važiuodamas pas kitą Arūno draugą, Rykantas planuoja rytoj atlikti įkalbėjimus į magnetofono aparatą. Tačiau vokiečių kilmės šeima visiškai kitokia. Motina pažvelgia į svečią ir pasilieka triūsti virtuvėje, o tėvas Snyder jokiu būdu neleidžia Algimantui kalbėtis su sūnum Džimiu, kol pats sužinos koks reikalas. Tada Algimantas pasako jau su Tommy išbandytą pasakėlę, kiek kitaip interpretuodamas.

— Matote, pone Snyder... Mokykloje su mano sūnum įvyko toks nemalonumas... Vienas mokytojas apvagino jį, sakydamas, kad vaikas nučiupo jo pinigus...

— Tai jūsų berniukas taip pat lankėsi pas mister Williams praeiti matematikos dalykų?

— Taip. Žinau, kad ponas Williams yra geras matematikas...

Algimantui koktu kalbėti, vaizduojant niekšą geru žmogumi, bet bent laikinai neturi to išduoti, kol pasikalbės su Džimiu.

— O, tai labai namalonus dalykas! Ar jūsų sūnus tikrai paėmė mokytojo pinigus?

— Ne, jis neėmė, nes jis gerai išauklėtas. Svarbiausia, kad jis neėmė pinigų, bet atrado juos savo kišenėje! Jeigu sakote, kad ir jūsų sūnus buvo pas Williams, tai gal ir kiti berniukai ten buvo, o kuris nors iš jų tikrai buvo pačiupęs banknotą ir nežymiai įkišo į mano sūnaus kišenę. Aš turiu apklausinėti ne tik jūsų sūnų, bet ir kitus mokinius... Tai mano šeimos garbė!

— Ar jūs įtariate mano sūnų?

— Nieko negaliu įtarti, nes dar turiu nustatyti, kas tai galėjo padaryti...

— Mes savo sūnų auklėjame taip pat padoriu... kad užaugtų geru žmogum... Aš nemanau, kad jis galėjo imti kieno nors svetimus pinigus arba dėti draugams į kišenes! Hm... Turiu pasakyti, kad radau sūnaus kišenėje stambesnį banknotą ir jis man atsisakė pasakyti, iš kur jį gavo.

— Ar dešimties dolerių banknotą?

— Taip.

— Dabar, pone Snyder, turiu jums prisipažinti, kad apie pinigų vagystę esu pats išgalvojęs, norėdamas tik atskirai pasikalbėti su Džimiu... Kai pasakėte, kad ir Džimis iš kažkur gavo banknotą, tai man viskas paaiškėjo!

— Kas paaiškėjo? Kad mano sūnus pavogė juos?

— Ne, niekas pinigų nevogė, pone Snyder... Abudu berniukai gavo juos iš mokytojo Williams.

Algimantas pasiryžta Snyderiui išdėstyti visą teisybę. Kai žmogus sužino tikrą banknotų atsiradimą, jis labai pasipiktina tuo ir susijaudina. Pašaukiamas ir Džimis. Paklusnus vaikas nustebęs žiūri į Algimantą, o kada Algimantas jam švelniai primena jo vizitus pas mokytoją, kresnas, apskritaveidis ir rudaplaukis berniukas išrausta, bet prisipažįsta ir vėliau viską papasakoja Algimantui.

(Bus daugiau)

Kanados Londono choras „Pašvaistė" vyksta į Tautinių šokių šventę Clevelande. „Pašvaistė" suorganizuota 1977 m. ir pasižymi gražiais moterų balsais. Dalyvaus jungtiniame šventės chore. Chorui vadovauja muz. Rita Vilienė, baigusi Montrealio McGill universitetą ir tik prieš penkmetį pradėjusi diriguoti „Pašvaistės" chorui.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Omaha, Nebr.

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAS

Nors Omahoje yra maža lietuvių kolonija ir bet koks tautiečių nubyrėjimas jaučiamas daug daugiau, negu didesnėje kolonijoje, vistiek organizacinis gyvenimas beveik verda, ypač kada šiais metais yra Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties metai ir intensyvus ruošimasis į septintąją laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventę. Šv. Kazimieras yra mūsų tėvynės globėjas ir nuo Lietuvos nepriklausomybės metų yra lietuvių skautų globėjas.

Ta proga Omahos skautai-ės turėjo balandžio 28 d. sueigą, kurios metu parodė filmą, kaip buvo paminėtas šv. Kazimieras Romoje. Šioje sueigoje dalyvavo aukštieji skautijos svečiai. Seserijos dvasios vadovas v. s. kun. Juozas Vaišnys, Seserijos vyriausia skautininkė v. s. fil. Danutė Eidukienė ir Brolijos vyriausias skautininkas v. s. fil. Vytautas Vidugiris, nes skautai ir skautės buvo sujungti į „Romuvos" vietininkiją. Vietininkijos vadu yra paskirtas s. Jonas Šarka ir jo padėjėja s. Gražina Reškevičienė. Prieš tai skautams vadovavo sk. vytis v. sk. Rimas Reškevičius, o skautėms — vyr. sk. sk. Rita Kovaitė. Omahos „Romuvos" vietininkijai priklauso 34 skautai-ės. Sekančią dieną po atnašautų v.s. kun. J. Vaišnio šv. Mišių visuomenė rinkosi į parapijos salę, kur vietininkijos vadovas s. Jonas Šarka atidarė 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties minėjimą. Vyriausias skautininkas v. s. fil. Vytautas Vidugiris pasidalino ispūdžiais, kuriuos patyrė besilankydami lietuviai Romoje, audiencijos metu su Šv. Tėvu. Labai įdomią, išsamią paskaitą skaitė v. s. kun. J. Vaišnys, supažindindamas su šv. Kazimiero nueitu keliu. Po to prityrusi skautė v. sk. Laima Šarkaitė itin puikiai paskambino pianinu, o ps. Stasys Radžiūnas, mūsų kolonijos žinomas deklamuotojas, padeklamavo P. Mato eilėraštį „Šv. Kazimiero sapnas". Dar pabendravę ir pasivaišinę bendruomenės paruošta kavute su pakilia nuotaika skirstėmės namo.

ŠOKIŲ GRUPĖ

Tautinių šokių grupė „Aušra", kurioje yra 66 šokėjai, daug dirba su savo vadovėmis p. Laima Antaneliene ir Gražina Reškevičiene, nes ruošiasi į septintąją tautinių šokių šventę, o taip pat „Aušra" dalyvavo Omahos etniniame festivalyje. Vadovės rūpinasi ne tik, kad „Aušros šokėjai gerai, darniai sušoktų, bet taip pat jos sielojasi lėšų sudarymu, nes grupės dalyvavimas šokių šventėje kainuos nemažai pinigų, taigi irruošiamaįvairūs pietūs, kepinių išpardavimai. Talentinga Regina Skubisa daug širdies įdeda scenos, salės papuošimui, kad atsilankiusi publika jaustųsi šventiškoje nuotaikoje.

MOTINOS DIENA

Gegužės 13 d. „Romuvos" vietininkija suruošė visuomenei Motinos dienos minėjimą. Minėjimą pravedė s. Gražina Reškevičienė. Ona Kartanienė paskaitė ir pasidalino mintimis apie neribotą motinos meilę, pasiaukojimą savam vaikui. Skautės dainavo, inscenizavo, deklamavo ir viskas sukosi apie tą šeimos širdį — mamą.

MOTERŲ KLUBAS

Omahos Lietuvių Moterų klubo valdyba susidedanti iš pirm. Danutės Praitienės, vicepirmininkių Janės Agurkienės ir Zitos Grigaitienės, sekr. Alfos Mikėnaitės ir ižd. Danutės Drazdienės, baigia savo dviejų metų kadenciją. Moterų klubas per šiuos dvejis metus parengimais uždirbo nemažai pinigų ir šiame laikotarpyje paaukojo stipendijoms, lietuvybės institucijoms, spaudai 2365 dolerius. Moterų klubas suruošė parodėlę etninio festivalio metu, kuris įvyko birželio 2 – 3 dienomis. Parodėlėje buvo lietuviško meno eksponatų: paveikslai, lėkštės iš medžio, papuošalai iš gintaro, audiniai, tautiniais rūbais aprengtos lėlės. Parodėlės suruošimui daug darbo įdėjo klubo narė Valerija Jaudegienė.

KITI ĮVYKIAI

Omahos lituanistinė mokykla, pavėluotai pradėjusi mokslo metus, gegužės 26 d. užbaigė savo darbą. Mokykloje mokytojavo Rūra Jaudegytė ir Jonas Milašius.

Vasario 16 d. gimnazijos Omahos rėmėjų būrelis, turįs 23 narius ir 4 organizacijas, kurios kasmet remia šią gimnaziją Vokietijoje, dviejų metų laikotarpyje yra išsiuntę 1720 dol. Būrelio valdybą sudaro: A. Mikėnaitė, A. Reškevičius ir J. Agurkis.

Omahos lietuvių choras „Rambynas", vadovaujamas chorvedžio Algimanto Totilo, taip susigiedojęs, kad lyg vienas didingas balsas meldžia Aukščiausiąjį kas sekmadienį šv. Mišių metu ir dažnai pasigėrėtinai atlieka programas minėjimuose.

Kovo 25 d. LB Omahos apylinkės valdyba, susidedanti iš pirm. Albino Reškevičiaus, vicepirm. IrenosMatz, sekr. Vitalio Gaidelio, ižd. Algio Praičio ir valdybos narės jaunimo reikalams Marytės Starkevičiūtės, perdavė tas pareigas naujai sudarytai valdybai šios sudėties: pirm. Kristina Bertsch, vicepirm. Joana Druktenienė, sekr. Alfa Mikėnaitė, ižd. Stasys Pangonis ir valdybos narė jaunimo reikalams — Danutė Retikytė.

Ir taip diena veja dieną mažoje Omahos lietuvių kolonijoje. Sekantį kartą omahiškius tautiečius susitikome, prisimenant juodąjį birželį, kurį rengė bendruomenės valdyba.

J. P. D.

Pavergtų tautų šeimoje

(Atkelta iš 3 psl.)

uždirbo 6 litus. Turguje jis už tuos 6 litus galėjo nusipirkti 6 kilogramus kaimiško sviesto. Sovietų Sąjungoje tuo pat metu eilinis darbininkas per dieną uždirbo 10 rub., o kilogramas sviesto — 30 rublių, o to sviesto galėjo nusipirkti tik 100 gr., jei jo krautuvėje buvo. Taigi už 10 rublių jis galėjo nupirkti tik 300 gr. sviesto. Skirtumas tarp lietuviško ir sovietiško uždarbio bei galios nusipirkti maisto produktų tik 20 kartų. Atseit, komunistai žmones išnaudoja 20 kartų labiau, negu tai darė vadinamoji buržuazija. Ir dabar sovietinis darbininkas uždirba 5 - 6 kartus mažiau, negu Vakarų pasaulyje darbininkas gauna pensijos. Bet jis to nežino ir nemato, nes to iš jo reikalauja komunistinė sistema, paremta vergų darbu ir visokiais persekiojimais.

BLAHA • CHIARA • DARGIS • DEGUTIS • IGNAS • KEZYS
LINGERTAITIS • PALUBINSKIENE • PETRIKONIS • RIMAS • SILGALIENE
SHUKYS • VASKYS • VENCLAUSKAS • ZOTOVIENE • ZUMBAKIENE

KVIEČIAME KLEVELANDE APLANKYTI,

GINTARO GALERIJA
505 EAST 185 STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
TEL. 216/531-3500

AMBER STUDIOS, INC

• PER ŠOKIŲ ŠVENTES. GALERIJA BUS ATIDARYTA KIEKVIENĄ DIENĄ.

Maspeth, N.Y.

DRAUGIJŲ VEIKLA

Parapinį gyvastingumą kelia ir rodo veiklios parapijos draugijos. V. J. Atsimainymo liet. parapijoj Maspeth, NY, jos sėkmingai palaiko savo narių vieningumą ir pagyvina parapinį judėjimą.

Šv. Onos sodalės uoliai vykdo savo sodalicinį veiklumą, kas mėnuo dalyvaudamos šv. Mišiose, priimdamos bendrą komuniją, pravesdamos maldas. Savo susirinkimuose, pasitarimuose ir iškilminguose minėjimuose jos viešai pareiškia sodalicijos tikslus ir uždavinius. Narės visuomet remia ir palaiko parapiją savo aukomis ir veikla.

Šv. Rožančiaus draugija vykdo Marijos prašymą — kalbėti rožančių, ypač prašant pasauliui taikos ir ramybės. Jų mėnesinis pamaldumas bažnyčioj su Mišiomis, bendra komunija ir sukalbant paslaptį rožinio, yra jų asmeniško šventėjimo ir apaštalavimo veikla.

Auksinio amžiaus klubas yra naujausia draugija parapijos ribose. Klubo nariai ir narės labai našiai veikia. Pobūviais, išvykomis ir iškilmingesniais susirinkimais klubas suteikia nariams pasitenkinimo asmeniškai ir gražaus pabendravimo. Religinis momentas klubo nepamirštamas, ypač suruošiant metines iškilmes bažnyčioje ir po to minėjimą salėje. Žymesnės šventės, sukaktys taip pat paminimos sueiga, programa ir nuotaikingais pasilinksminimais. Klubas nepamiršta ir parapijos reikalų ir paremia.

Velnias dažnai triumfuoja, bet niekad nelaimi.

J. Roux

VII-TOSIOS LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS

Bilietų Informacija

KOLOZIEJUS, Richfield, Ohio, **1984 m. liepos mėn. 1 dn., bilietai gaunami:**

CLEVELANDE: Valdonė Žiedonis, 18706 Kildeer, Cleveland, Ohio 44119. Patria — (216) 531-6720, 794 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119.

CHICAGOJE: p. p. Vaznelių "Gifts International" krautuvėje, 2501 West 71st St., Chicago, Ill 60629, tel. (312) 471-1424.

TIKETRON: visur JAV-se su kredito kortele: Lithuanian Folk Dance Festival.

BILIETŲ KAINOS: $14.00 $10.00, $7.00 ir $5.00.
Organizacijos, užsisakiusios ir sumokėjusios už ne mažiau kaip 25 bilietus iš anksto per Coliseum gaus $2.00 nuolaidą nuo kiekvieno bilieto.

IŠKILMINGO BANKETO BILIETAI

SUSIPAŽINIMO VAKARAS, birželio 30 d., šeštadienį, 8 val. vakaro **Cleveland Public Auditorium.** Kaina $4.00.

BANKETAS įvyks **liepos 1 d.** Stouffers Inn on the Square viešbutyje. **Kaina:** $27.00.

JAUNIMUI — Holiday Inn — Rockside. Kaina jaunimui: $13.00.

BILIETUS PLATINA:
Ona Jokūbaitienė — (216) 481-7161
3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117
Romas Zorska — (216) 371-0130
4113 Silsby Rd., University Hts., Ohio 44118

Bilietus užsakant paštu, čekius rašyti: Lithuanian Folk Dance Festival, Inc. ir pridėti sau užadresuotą voką su pašto ženklu.

Bilietų Platinimo Komisija

Kviečiame visus dalyvauti

1984 LAISVĖS OLIMPIADOJE

Toronte, Ontario, Kanadoje

FREE OLYMPIAD 1984 TORONTO·CANADA

SPORTAS:

birželio 23, 30 — šaudymas latvių klube
liepos 5 — **Olimpiados atidarymas** 6 v.v. Etobicoke Centennial stadijone Futbolas, krepšinis, ledo rutulys
liepos 6 — tenisas, futbolas, krepšinis, lengvoji atletika, ledo rutulys
liepos 7 — tinklinis, tenisas, lengvoji atletika, plaukimas, futbolas, krepšinis, ledo rutulys

SPECIALŪS RENGINIAI:

liepos 2 — **5:30—7:30 v.v.** Laisvės Olimpiados kultūrinis Festivalis, Ontario Place, Summer Gardens. Lietuviams atstovaus VIOLETA RAKAUSKAITĖ iš Anglijos.
• Apdovanojami iškiliausi atletai: lietuvių — Arvydas Barkauskas iš Londono, Ontario
• Laisvės Olimpiados liepsnos uždegimas ir vėliavos pakėlimas

liepos 5 — **6:00—7:00 v.v.** Laisvės Olimpiados atidarymas Etobicoke Centennial Stadijone.
• liepsnos atnešimas, vėliavų eisena, atletų eisena

liepos 7 — **7:30 v.v.** Baigiamieji šokiai, Constellation Hotel, 900 Dixon Road, Toronte (prie aerodromo) $8 asmeniui

• Loterijos bilietai — platinami jau dabar parapijose.
• Sporto Programų/įėjimo kaina $10 asmeniui (perkant iš anksto) $12 asmeniui (perkant Olimpiados metu).
• Nakvynė specialia kaina CONSTELLATION HOTEL Regina (Stočkutė) Knox (416) 675-1500 (netoli aerodromo) 900 Dixon Road. $50 asmeniui po 4 kambary.
• Bilietų bei Programų/Įėjimų užsakymas ir Informacija 24 val. į dieną: **(416) 537-4375** arba rašyti **1984 Free Olympiad, 83 Christie St., Toronto, Ont. M6G 3B1** (Attention: Lithuanian Organizing Committee)

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

FASHION CARPETS
KILIMAI
Lietuvių prekyba
3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
NEDAS, 4059 Archer Avenue
Chicago, IL 60632. Tel. 927-5960

10 — 20 — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
Tel. GA 4-8654
3208½ W. 95th Street

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis
BUBNYS
Tel. — RE 7-5168

JUOZAS NAKUTAVIČIUS
su Dana Summers-Striugaite ir orkestras "LIETUVA"
DAINUOK IR ŠOK
Ateisiu, mergužėle, ateisiu. Sapnų pilis. Krinta lapai. Myliu. Kur gimtinė mylima. Pirmosios gėlės ir kitos dainos.
Kaina su persiuntimu 13 dol.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood — Tel. 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

REAL ESTATE

MICHIANA, MICHIGAN
FOR SALE BY OWNER
3 bedroom ranch home — full basement, 2 baths, Central Air, fireplace, double lot, one block from Lake Michigan. Appliances stay. $69,500.
Phone 616—469-5908 evenings

BUTŲ NUOMAVIMAS
Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimas
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Ave.—778-2233

IŠNUOMOJAMA — FOR RENT
IŠNUOM. naujai dekoruotas 5 kamb. (2 mieg.) butas 1-me aukš., apyl. 71-os ir Mozart. Tik suaugusiems. Skambint po 4 v. popiet (angliškai) tel. 585-6481

MISCELLANEOUS

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

MOVING
ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8063

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytetės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlių.
COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Tel. 925-2737
Vytautas Valantinas

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbiasi dien. „Drauge".

ĮSIGYKITE DABAR

Sekmadieno rytas — tai vienas paveikslas iš puošnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madoną, apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiui ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai prideda $1.50 valstijos mokesčio.

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

MŪSŲ ABITURIENTAI

Malonus džiaugsmo jausmas užlieja ūkininką, kai jis rudenį iš laukų grįžta su paskutiniu gėrybių vežimu; mokslininką, kai po ilgo darbo suranda ką nors daug žadantį, menininką, kai sukuria geriausią kūrinį, o jauną žmogų, kai baigia vienokią ar kitokią mokyklą. Tada praeitin nugrimzda kelerių metų įtemptas darbas, atsiskleidžia platesni horizontai į gyvenimą, o dažnai ir keliai į aukštąjį mokslą.

Džiaugsmu dalinasi šeimos nariai, draugai, pažįstami, o pas mus ir kuone visa kolonija. Mes jais didžiuojamės, ypač tais, kurie, nors būdami apkrauti darbais amerikiečių mokyklose, daugiau ar mažiau randa laiko įsijungti į mūsų visuomeninį bei kultūrinį gyvenimą. Viliamės, kad ir ateityje, kiek aplinkybės leis, talkins įvairiose srityse.

Šį pavasarį gimnazijas baigė keturi mūsų kolonijos šaunūs jaunuoliai. Norime apie juos suteikti bent po pluoštelį žinių.

Birutė Marija Šnipaitė, dr. Romo ir Giedrės Šnipų duktė, baigė Tatnall gimnaziją Wilmington, Del. Būdama mokykloje, plačiai reiškėsi pianino muzikos srityje. Šią muzikos šaką ji studijuoja nuo mažens ir yra jau pasiekusi gražių rezultatų. Kiekvieneriais metais dalyvavo Delaware valstijos pianino festivaliuose ir yra laimėjusi įvairius žymenis. Tos pačios valstijos ispanų kalbos konkursuose per paskutinius penkerius metus gavo pirmuosius ir antruosius žymenis. Esant trečioje klasėje, buvo išrinkta į Cum Laude draugiją, priklausė gamtos ir ispanų kalbos klubams.

Birutė Šnipaitė

Ji yra viena iš tų, kurie plačiai reiškiasi lietuviškoje veikloje. Priklauso skautams, „Aušrinės" tautinių šokių grupei, moko dainavimą Vinco Krėvės lituanistinėje mokykloje, kurią ji pati yra baigusi, du paskutinius metus akompanavo „Vilties" chorui, o dabar tuo pačiu talkina Vyrų dainos vienetui. Birutė yra darbšti, kukli ir pasiruošusi padėti, kur tik iškyla reikalas. Dažnai su klasikinės muzikos kūriniais įsijungia į renginių menines programas. Rudenį Pennsylvanijos universitete ji pradės prieš medicinines studijas. Reikia manyti, kad savo talentą ir toliau kultyvuos pianino muzikos srityje.

Rima Pliuškonytė

Rima Pliuškonytė, sol. Onos ir Kęstučio Pliuškonių duktė, baigė Gweny Mercy Akademy. Priklausė World Affairs kompiuterių klubams. Dainavo mokyklos chore, aktyviai buvo įsijungusi į liturginį klubą, kuris, be kitų dalykų, rūpinosi padėti ligoniams, seneliams, vaikams. Yra baigusi Vinco Krėvės lituanistinę mokyklą trejus metus šoko „Aušrinės" grupėje, yra aktyvi skautė, ateitininkė.

Laisvalaikiu daug skaito, o kai prisninga, mėgsta slidinėti. Po atostogų Katalikų universitete Washingtone studijuos biznio administraciją ir inžineriją.

Sally Litvinaitė

Sally Ann Litvinas, Marie ir Eduardo Litvinų duktė, baigė Joseph Marie gimnaziją, vadovaujamą seselių kazimieriečių, Holland, Pa. Priklausė mokyklos chorui, Bibliotekos klubui, žaidė futbolo komandoje. Šoka „Aušrinėje". Laisvalaikiu mėgsta golfą. Rudenį Widener universitete studijuos viešbučių administraciją.

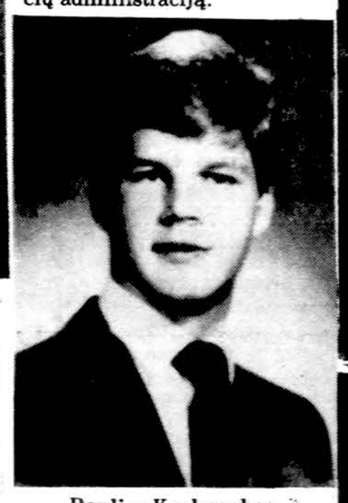

Paulius Krakauskas

Paulius Krakauskas, Liucijos ir Alfonso Krakauskų sūnus, baigė Northeast gimnaziją. Priklausė mokyklos orkestrui, aktyviai reiškėsi amerikiečių skautų eilėse. Po atostogų Temple universitete studijuos humanitarinius mokslus.

Bronius Vaškaitis

Kai vanagas nugaišta, vištos dėl to neverkia.

Vokiečių priežodis

Rochester, N.Y.

KANKINIŲ ŠVENTĖ

Prieš kurį laiką „Drauge" buvo iškelta mintis, kad mums reikėtų visose lietuvių bažnyčiose tą pačią dieną švęsti Lietuvos kankinių dieną. Amžino atminimo kun. Stasys Yla ta mintimi buvo labai užsidegęs ir galvojo, kad tai padaryti visiškai nesunku. Pagal jo sumetimą atrodė, kad tokia visuotinė šventė jau galėjo tapti realybe šiais metais, bet atsitiko taip, kad Viešpats jį pasišaukė, net nespėjusį to darbo pradėti. Po to Juozas Laučka tą mintį kėlė ateitininkuose ir, manding, jo rūpesčiu Amerikos Lietuvių Katalikų federacijos suvažiavimas pasiūlė Kunigų Vienybei tokią dieną paskelbti, bet nuo to laiko jau bus prabėgę visi metai, ir niekur nė žodelio nebegirdėti. Nesinorėtų tikėti, kad Kunigų Vienybei savo tautos kankinių prisiminimas būtų svetimas reikalas. Kartais net ateina mintis, kad kunigas Stasys Yla tuo reikalu buvo taip užsidegęs tik todėl, kad pats buvo kankinys ir kitų kentėjimus matė savo akimis, lietė savo rankomis ir kančią, kaip kasdieninę duoną, dalinosi su kitais.

Čia Rochesteryje turime kitą jautrų kunigą pranciškoną Justiną Vaškį, labai jautrų kiekvienam lietuviškam ir religiniam reikalui. Kai jau kuris laikas, kai čia Lietuvių bendruomenė visiškai nusilpo, galima sakyti, perėjo į komą, tai jis yra ne tik klebonas, bet ir Bendruomenė. Paprastai šiuo metu Bendruomenė rengdavo birželio mėnesio trėmimų prisiminimą, o kun. Justinas žengė toliau: jis surengė Lietuvos Kankinių dieną, nes juk visoje Lietuvos kančių epopejoje birželio trėmimai buvo tik vienas momentas, ir tikrai ne pats baisiausias, nes trėmimai ir kitokie siautėjimai, atrodo, po keturiasdešimt penktųjų metų buvo daug baisesni, tik mūsų ten nebebuvo, tai ir jų teisybė mums jau tolima. Jeigu ir ne kiekvienas, tai daugumą viduje esame apaštalo Tomo artimieji: tikrai patikėti turime savo pačių pirštus panerti į žaizdą. Šiuo kartu kun. Justinas nelaukė direktyvų iš Kunigų Vienybės ar iš kokių kitokių viršūnių, bet Kankinių šventę, pasitelkęs keletą parapiečių, surengė pats. Vytautas Staškevičius padidino Vytauto Skuodžio, Antano Terlecko, kun. Kazimiero Čepulio, OFM, Viktoro Petkaus, arkivyskupo Mečislovo Reinio, Vytauto Vaičiūno, Nijolės Sadūnaitės, kunigo Sigito Tamkevičiaus, Balio Gajausko ir kun. Alfonso Svarinsko fotografijas, kurios buvo išdėstytos bažnyčios priekyje, altoriaus priekyje padėtas Živilės Vidmantienės iš spygliuotų vielų nupintas vainikas.

Pamaldos pradėtos procesija, kurioje ėjo organizacijos su vėliavomis ir tautiniais drabužiais apsirengusios mergaitės su gėlėmis, kurias sudėjo prieš kankinių fotografijas. Mišias pradėjo tikinčiųjų malda už Lietuvos kankinius. Joje skaitytojai trumpai aptarė kiekvieną tą kankinį, kurių paveikslai buvo išdėstyti, ir aptarimą baigė trumpa, tam kaliniui prasminga malda, o visa bažnyčia atsakinėjo: „Meldžiam Tave, Viešpatie".

Užbaigdamas maldą kun. Justinas Vaškys pabrėžė, kad tas dešimt kankinių tėra tik dešimt lašelių visos Lietuvos žmonių kentėjimų jūroje, nes kas suskaičiuos visas kančias nuo to laiko, kai caras etapais varė pėsčius į Sibirą ar į tolimą šiaurę, ligi šios dienos. Minint tikinčiųjų pavardes, mergaitės kiekvienam uždegė po žvakę ant altoriaus. Maldas skaitė Gailius Draugelis ir prof. Antanas Klimas, kuris po choro pagiedoto „Iš gilumos šaukiuos..." dar perskaitė kun. Sigito Tamkevičiaus dvasinį testamentą.

Po mišių visi rinkosi į salę, kur Kęstutis Lapinas parodė M. Uleckienės iš Toronto atvežtą filmą apie Sovietų Sąjungos žmonių kankinimo vietas, per kurias yra perėję ir daugybė lietuvių. Po filmo M. Uleckienė dar papasakojo, ką Kanados lietuviai daro palengvinti kalinių ir ypač jų artimųjų likimą. Nors tą pačią dieną buvo ir tėvo diena, bet daugumas susirinkusių, užkandžiaudami Izabelės Žmuidzinienės ir Nijolės Draugelienės paruoštais užkandžiais, dar ilgai šnekučiavo ir svarstė M. Uleckienės iškeltas mintis. Salėje susirinkimą pravedė Birutė Litvinienė.

Sunku pasakyti, kas būtų buvę, jei to nebūtų buvę, bet galvon lenda mintis, kad nuoširdumu dvelkiančios apeigos vistiek pasiekė žmonių širdis ir sąmones, nes tokia mažytė parapija tos dienos proga sumetė religinei šalpai netoli tūkstančio dolerių. Ko galima būtų pasiekti, jeigu kada nors visos lietuviškos parapijos tą pačią dieną su tokiu pat nuoširdumu susikauptų ties savo tautos kankiniais?

(j)

A. A.

ALBERT KACHINSKI

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė birželio 23 d., 1984 m., sulaukęs 54 m. amžiaus.

Gimė Cicero, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime giminaičiai: Anne Fantozzi, Ronald Maldūnas, Valė Krasauskas, Vytas Kačinauskas ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Cardinal Mundelein Knights of Columbus 4th Degree Club, Lietuvos Vyčių 112-ta kuopai ir Švento Vardo Draugijai.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, birželio 27 dieną. Iš koplyčios 9 valandą ryto bus atlydėtas į Švenčiausios Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Švento Kazimiero lietuvių Kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: GIMINĖS.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

A. † A. ANNA NOREIKA

Gyveno Chicago, Ill., Marquette Parko apylinkėje.

Mirė birželio 21 d., 1984 m., 4:15 val. popiet, sulaukusi 77 m. amžiaus.

Velionė buvo našlė a. a. Jono.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioj, 2533 W. 71 St. Lankymo valandos pirmad. nuo 4 iki 9 v. vak.

Laidotuvės įvyks antradienį, birželio 26 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo par. bažnyčią, kurioje įvyks ged. pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero liet. kapines.

Nuoširdžiai kviečiami draugai ir pažįstami dalyvauti šiose laidotuvėse.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A. † A. BRONIUI GENIUI mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame mielai tetai Emilijai ir jos sūnui dr. Jonui Geniui ir jo šeimai.

ALBINAS KURKULIS
SU ŠEIMA

Brangiam tėveliui

A. † A. AUGUSTINUI MILAŠIUI

Lietuvoje mirus,

giliai užjaučiame dukteris GENUTĘ ANKIENĘ, SOFIJĄ ČINČIENĘ, sūnų KOSTĄ, jų ŠEIMAS bei ARTIMUOSIUS, ir kartu liūdime.

VERUTĖ, STASYS ir ALGIMANTAS
MYKOLAIČIAI

DARIUS-GIRĖNAS

1933—1983

E. JASIŪNO **paruošta knyga - albumas apie žymiuosius lietuvius Atlanto nugalėtojus - lakūnus S. DARIŲ ir S. GIRĖNĄ jau išėjo iš spaudos. Leidinys gausiai iliustruotas, paruošta angliškai ir lietuviškai, didelio formato, 264 psl., kieti viršeliai, gražiai išleista. Tai vertinga dovana kiekvienai progai. Kaina su persiuntimu 27 dol.**

Užsakymus siųsti: ***DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629***

Illinois gyventojai dar prideda $1.75 valstijos taksų.

PETRAS KARUŽA

Šią knygą redegavo Antanas VAIČIULAITIS ir Bernardas BRAZDŽIONIS. Joje sutalpinta poeto Petro Karužos "Giesmės apie daiktus ir žmones", prozos raštai, jo biografija, aprašymai, recenzijos, kritika, daug nuotraukų iš Vilkaviškio "Žiburio" gimnazijos ir veiklos, nekrologai ir atsiminimai. Šis įdomus ir vertingas literatūros leidinys didelio formato, estetiškai atspausdintas "Draugo" spaustuvėje, 408 psl., kieti viršeliai. Išleido Kazys Karuža, 1984 m. Kaina su persiuntimu 15 dol.

Užsakymus siųsti:

"DRAUGAS", 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629

Mylimam tėveliui

A. † A. AUGUSTINUI MILAŠIUI

Lietuvoje mirus, jo dukrai Genutei Ankienei su vyru Vincu reiškiame nuoširdžią užuojaujautą ir kartu liūdime.

JONAS ir ANTANINA REJERIAI

A. † A. ANELEI VASILIAUSKIENEI

mirus,

jos sūnus ALGIRDĄ ir VYTAUTĄ VASILIAUSKUS ir jų ŠEIMAS nuoširdžiai užjaučiame.

AGNIETĖ BIGELIENĖ
MINDAUGAS PRAČKAILA
NIJOLĖ ir ALDONA PRAČKAILAITĖS

Mylimam tėvui

A. † A. JURGIUI DILKUI

Lietuvoje mirus,

velionio dukrą EMILIJĄ KIELIENĘ ir jos ŠEIMĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

VANDA ir ANTANAS BRAZDŽIŪNAI
JUZĖ KABLIAUSKIENĖ

A. † A. BRONIUI GENIUI

mirus,

mano nuoširdi užuojauta Poniai Emilijai, sūnui su šeima bei artimiesiems.

BUVUSI KAIMYNĖ (WEDEL)
AGOTA VIŠČIŪTĖ - ŠUOPIENĖ

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS

LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktoriai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

x Vladė ir Jonas Gliosai išsikėlė nuolatiniam gyvenimui į St. Petersburg, Fla. Vladė Gliosienė 25-rius metus dirbo Šv. Kryžiaus ligoninėj gimdymo skyriuje, o jos vyras Jonas Gliosas dirbo „Drauge" kaip linotipų ir kompiuterių skyriaus vedėjas. Jie žada dar grįžti į Chicagą truputį pailsėję, bet darbuose bus tik dalinį laiką. Jiems linki visas „Draugo" personalas pailsėti ir sustiprėti.

x Vera Paulionienė, išbuvusi visą mėnesį pas savo sūnus Antaną su žmona Fresno, Californijoje, ir Mykolą Phoenix, Ariz., grįžo namo ir vėl gyvena savo name Oak Lawn, Ill.

x Lietuvių diena Marquette Parke, 69-toje gatvėje, birželio 23 dieną, šeštadienį, praėjo sėkmingai ir gražiai. Dalyvavo atidaryme buvusi merė Jane Byrne ir kiti miesto pareigūnai, taip pat vysk. V. Brizgys, Namų savininkų draugijos pirm. Z. Mikužis, himnus giedojusi sol. Dalia Kučėnienė ir kt. Tik smarkus lietus vakare per anksti visus išsklaidė. Parodai ir pardavimui buvo išstatyti lietuviški dirbiniai ir lietuviški valgiai.

x Danutė Kregždienė, Cincinnati, Ohio, Jonas Vaičekonis, Miami Beach, Fla., B. Bužinskas, Union Pier, Mich., lankydamiesi Chicagoje nepamiršo ir „Draugo", kuriame kiekvienas nusipirko naujausių leidinių. B. Bužinskas įteikė ir 5 dol. auką. Labai ačiū.

x Aloyzas Paltaržinskas, Chicago, Ill., mūsų garbės skaitytojas ir rėmėjas, lankėsi „Drauge", grąžino lėšų telkimo vajaus laimėjimų šakneles su 72 dol. ir įsigijo įvairių leidinių už 92 dol. Labai dėkojame.

x Jonas Ruikis, Chicago, Ill., šiais metais baigė I. I. T. kolegiją, apsigyveno San Jose, Cal., ir ten dirba savo profesijoje. Kad galėtų ir toliau sekti lietuvišką veiklą, padėtų lietuvių kalboje, J. Ruikis gavęs pirmą uždarbio čekį užsiprenumeravo „Draugą" vieneriems metams.

Arch. Vytas Pelda, Chicago, Ill., Jonas Plečkaitis, New Britain, Conn., pratęsdami prenumeratą, atsiuntė po 12 dol. aukų. Labai ačiū.

x Pradėkite individualų pensijos planą! Kasa, Lietuvių Federalinė Kredito Unija už IRA indėlius pakėlė nuošimtį iki 12%. Metinis prieaugis sieks 12.55%. Jokia kita sąskaita jums neduos didesnio nuošimčio. Įsigykite IRA 1984 metų certifikatus. Nedelskite! Kasos adresas: 2615 West 71st St. tel. 737-2110, darbo valandos kasdien nuo 10 iki 6, ketvirtadieniais iki 7, šeštadieniais nuo 11 iki 1. Cicero įstaigos adresas 1445 So. 50th Avenue, tel. 656-2201, darbo valandos antr. 9 iki 12, ketv. 3 iki 6, šeštadieniais nuo 9 iki 12.

(sk.).

x PARDUODAMI CONDOMINIUM BUTAI prie Harlem Ave. ant 64 Place. Mokėjimai $320.59 į mėnesį. Nereikia jokio pradinio įmokėjimo. Pilna kaina: 1 mieg. — $33,900; 2 mieg. — $37,900.

Marius Kiela — 737-1717.

(sk.).

ARAS
Dengiame ir taisome visų rūšių
STOGUS.
[illegible] prižiūrėti darbą
ARVYDAS KIELA
737-1717

x Balfo centras praneša, kad Balfas ir toliau siunčia naudotų rūbų siuntinius į Suvalkų Trikampį ir Lenkijoje gyv. lietuviams per lenkų persiuntimo agentūras. Balfas prašo Chicagos ir apylinkių lietuvius paaukoti gerų naudotų rūbų, juos pristatant į Centro įstaigą, 2558 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629, tel. 776-7582. Įstaigos darbo valandos — nuo pirmadienio iki penktadienio: 8:30 - 4:30, vasaros metu įstaiga šeštadieniais uždaryta.

x Cicero Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybą sudaro šie asmenys: Raimundas Rimkus — pirmininkas, Anelė Šulaitienė — vicepirmininkė, Aldona Markelienė — sekretorė, Ona Venclovienė — iždininkė, valdybos nariai — Jadzė Dočkienė, Dana Pareigienė, Juozas Grigaliūnas, Vytas Menčinskas ir Kazys Razma.

x Linda Ruzgaitė-Burbienė atliko dainų programą LMF Chicagos klubo surengtame abiturientų bankete — su lietuviška visuomene supažindinime Sabre Room salėje. Aprašyme „Draugo" birželio 22 d. laidoje jos pavardė per klaidą buvo praleista. Dainininkės nuoširdžiai atsiprašome.

x Dr. John Žemaitis, Berwyn, Ill., atsiuntė už dvi „Draugo" prenumeratas pratęsimo mokestį, grąžino laimėjimų šakneles ir pridėjo 12 dol. Labai ačiū.

x Brigita Tamošiūnienė, St. Petersburg Beach, Fla., St. Žvirblys, Hamilton, Kanada, Veronika Jaškauskas, Dayton, Ohio, įvairiomis progomis atsiuntė po 17 dol. aukų. Labai ačiū.

x Inž. Mečys ir Elena Krasauskai, South Pasadena, Fla., dr. Romas ir Suzana Baužiai, Tampa, Fla., J. Miliauskas, Worcester, Mass., L. Barauskas, Melrose Park, Ill., Peter Domkus, Los Angeles, Cal., Ona Kovas, Omaha, Nebr., Birutė Navickienė, Lemont Ill., Raymondas ir Daiva Panarai, Orlando Park, Ill., E. Simonaitis, Bloomfield, Ct., Jokūbas ir Marie Valiukevičiai, Sun City, Cal., V. Kuzmickas, Waterbury, Conn., A. Dargis, Rochester, N. Y., R. Jakas, Norristown, Penn., Alfa Zinkevičius, Seattle, Wa., grąžino lėšų telkimo šakneles su 10 dol. auka. Labai ačiū.

x Dr. Alina Domanskienė, Palos Park, Ill., dr. P. Kaladė, So. Boston, Mass., dr. J. Jurgilas, Rancho Sante Fe., Cal., S. Stanevičius, Dundas, Kanada, Michalina Gedraitis, Scottvile, Mich., Gerardas Juškėnas, Cleveland, Ohio, Agota Šuopys, Chicago, Ill., I. Beleckis, Hot Springs, Ark., St. Šiliauskas, Lachike, Kanada, Maria Balčiūnas, Los Angeles, Cal., Lariat Motel, Fallon, Nevada, Petras Gruodis, Chicago, Ill., grąžino lėšų vajaus laimėjimų šakneles su 10 dol. auka. Labai ačiū.

x Dr. Gedas Grinis, Flossmoor, Ill., Jonas Valauskas, St. Petersburg Beach, Fla., grąžino lėšų telkimo laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 12 dol. aukų. Labai ačiū.

x Ieškoma sekretorė-ius lietuviškai įstaigai New Yorke. Pageidautina, kad laisvai valdytų lietuvių ir anglų kalbą, mokėtų gerai rašyti rašoma mašinėle, efektyviai komunikuoti telefonu ir raštu bei vairuoti. Darbo pareigos pagrindinai apima mašinraščio darbus, siuntų pakavimą bei prašymų pildymą ir išsiuntimą ir kitus techniškus-administracinius rūpesčius. Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Siųsti reziume: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

(sk.).

Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos 8-tojo skyriaus šių metų absolventai. Iš kairės: R. Atkočiūnaitė, R. Rauckinaitė, J. Schrekengost, L. Lirgamerytė, A. Trumpjonaitė, A. Damušytė, R. Garbonkutė, R. Kankus, A. Zubinas ir P. Gaučys.

Nuotr. A. Mockaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LĖŠŲ TELKIMO PIRMININKO ŽODIS

Kiekvienas ir kiekviena, be išimčių, atiduokim duoklę savo tautai. Užtikrinkim išeivijos tautinės gyvybės tęstinumą, gėrėdamiesi priaugančios kartos politkultūriniais laimėjimais. Parodykim mūsų tautinio šokio spalvingą grožį jo ligšiol nemačiusiems.

Pademonstruokim nesvyruojantį solidarumą vieningiems Clevelando lietuviams jų nepavydėtiname daugialypiniame kultūriniame įsipareigojime.

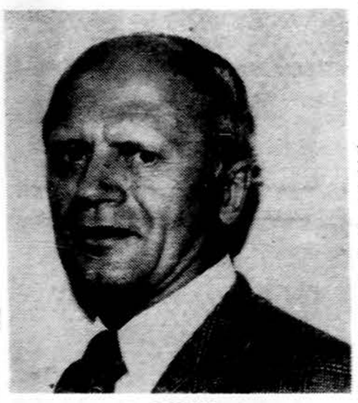

Dr. Fed. V. Kaunas

Sveikinu jų rodomą ryžtą, entuziazmą ir ištvermę. Sėkmės ir sveikatos!

Liepos 1 visi keliai veda į Clevelandą.

Iki pasimatymo laisvojo pasaulio lietuvių šokių šventėje.

Dr. Ferd. Vyt. Kaunas
Lėšų telkimo k-jos pirm.

ŠEIMOS DŽIAUGSMAS — MOKSLO UŽBAIGIMAS

Dievas gausiai pažėrė įvairiausių dovanų ir grožio, o tomis dovanomis galima pasidalinti ir pasidžiaugti su kitais. Kaip gražus yra pavasaris, taip ir graži yra žmogaus jaunystė. Birželio mėnuo gausus įvykiais: liūdnais ir labai smagiais. Tai mėnuo, kai jaunas žmogus džiaugiasi pasiektais savo laimėjimais mokslo srityje.

Birželio 17 d. popietėje Ateitininkų namuose Lemonte, Ill., solistė Roma ir inžinierius Viktoras Masčiai gausiai dalinosi dovanomis ir džiaugsmu jų sūnaus Lino mokslo užbaigtuvių proga. Gražioj aplinkoj, linksmoj nuotaikoj ir saulutė nepagailėjo savo spindulių. Masčių 120 draugų ir svečių praleido popietę prie gausių vaišių stalo. Jų sūnus Linas tėvams padovanojo medicinos daktaro diplomą.

Ankstyvą popietę automobilių virtinė kaip upė suko į Ateitininkų namus. Apie 2 val. žmonių tiek susirinko, kad juos vos talpino Ateitininkų rūmų salė. Visų svečių pakili nuotaika. Kambariai išpuošti gėlėmis. Po užkandžių ir atgaivos Roma Mastienė kvietė svečius prie vaišių stalų. Ji jautriais žodžiais pasveikino draugus, išreikšdama savo šeimos džiaugsmą, kuriuo nori pasidalinti su visais. Viktoras Mastis pasveikino draugus — amerikiečius angliškai. Tuomet pakvietė kun. Joną Borevičių palaiminti vaišes ir susirinkusius. Vėliau buvo pakeltos šampano taurės ir sugiedota „Ilgiausių metų". Jaunos mergaitės — patarnautojos vikriai nešiojo lėkštes, dėliojo lietuviškus patiekalus ir gėrimus. Sveikinimo kalbą pasakė jauno daktaro Lino krikšto tėvas dr. Jonas Šalna. Jis linkėjo jam išlikti ištikimu savo profesijai ir tėvynei. Toliau sveikino dr. Leonas Kriaučeliūnas, pabrėždamas, kad Tėvo dienos proga Linas įteikė savo tėvams geriausią dovaną — daktaro diplomą. Dar sveikino Antanas Paužuolis skautų vardu.

Besibaigiant vaišėms, padėką tarė pats jaunas daktaras Linas Mastis. Jis gražiai lietuviškai kalbėjo, padėkojo savo tėveliams ir savo pasiekimu dalinasi su jais: mamytės maldos, tėvelio finansinė parama, o jo darbas užtikrino jo siekius. Toliau dėkojo kun. J. Borevičiui už jo religinį auklėjimą lituanistinėje mokykloje ir už prasmingą šios dienos invokaciją. Nuoširdžiai padėkojo krikšto tėvams — Prudencijai Jakubauskienei ir dr. Jonui Šalnai, kurie savo pavyzdžiu skatino domėtis menu, gamta ir medicina. Padėkojo visiems už atsilankymą, už dovanas, už gerus linkėjimus ir tėveliams už suruošimą šių iškilmingų vaišių.

Pagarba yra tėvams už užauginimą puikaus jaunuolio, lietuvio patrioto.

Dr. Linas yra baigęs lituanistinę mokyklą, aktyviai dalyvavęs skautų organizacijoje. Kolegijoje priklausė Beta, Beta, Beta garbės draugijoj (society). Baigė kolegiją su B. S. laipsniu chemijoje ir B. S. biologijoje (double major). Labai gerai atliko klinikinę praktiką Anglijoje — Magna cum laude. Studijuodamas St. George universiteto medicinos mokykloje, buvo klasės prezidentas ir patalogijos instruktorius. Toliau jis planuoja specializuotis širdies ligų srityje. Mūsų visuomenė padaugėja dar vienu lietuviu profesionalu.

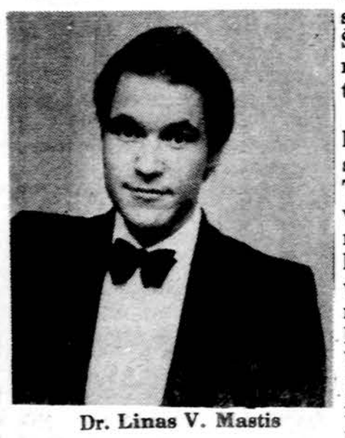

Dr. Linas V. Mastis

Svečiai išsiskirstė linkėdami, kad jauno daktaro džiaugsmas nedingtų rūpesčių gelmėse, o kad jis dalintųsi savo laimėjimais su žmonėmis, nepamiršdamas savo tautiečių ir tėvynės.

Marija Remienė

KELIAMOS TAUTINIŲ MAŽUMŲ PROBLEMOS

Birželio 8 d. Chicagos miesto centre įsikūręs Grupinės tapatybės ir pliuralizmo institutas (Institute on Pluralism and Group Identity) sukvietė apie tuziną etninių laikraščių atstovų į specialią spaudos konferenciją. Konferencijoje dalyvavo taip pat ir keleto tautinių bei rasinių mažumų nacionalinių organizacijų atstovai bei miesto burmistras Harold Washington. Dalį konferencijos eigos filmavo televizijos 5-asis kanalas.

Konferencijos tikslas — supažindinti su minėto instituto užsibrėžtu projektu "Wat's your agenda?". Projekto tikslas — šią vasarą surinkti kai kurių Amerikoje gyvenančių mažumų pasisakymus joms, toms mažumoms, svarbiausiais jų buities klausimais, tuos pasisakymus sudėti į atitinkamą leidinį ir paskui tą leidinį rugsėjo mėn. įteikti abiejų JAV politinių partijų vadovybėms, kad jos, tos partijos, atsižvelgtų į minėtų mažumų nuomones ir iš jų padarytų reikiamas išvadas. Kitaip tariant, siekiama rinkiminiais metais išvystyti politinį spaudimą mažumų interesų naudai.

Projektas bus vykdomas taip: per ateinančius du mėnesius įvairiuose Chicagos restoranuose bus suruošti susitikimai, kurių metu dviejų ar trijų mažumų organizacijų vadovai padarys išsamius pranešimus apie savosios mažumos reikalų stovį ir iš jo išplaukiančius politinius pasiūlymus bei pageidavimus. Šių pranešimų medžiaga savo ruožtu bus pagrindas minėtam suvestiniam leidiniui.

Atskirų tautinių, rasinių ir kt. mažumų Amerikoje priskaičiuojama apie pusė šimto. Tačiau šiame projekte dalyvauti pakviesta tik apie tuzinas. Konferencijoje iškilus klausimui, kokiu pagrindu buvo atskirtos tos, o ne kitos mažumos, paaiškinta, kad šį kartą apsistota prie tų, kurios Washingtone turi profesionalinę politinę reprezentaciją ir kurios atstovaujamos su institutu susijusioje taryboje, vadinamoje Illinois Consultation on Ethnicity in Education. Kadangi, pvz., lietuviai šių abiejų kriterijų nepatenkina, jie ir nebuvo įtraukti. Bet užtat pakliuvo lenkai ir ukrainiečiai. Tuo pačiu užtikrinta, kad vykdant panašius projektus ateity, bus atsižvelgta ir į šįkart apleistas mažumas.

Vis dėlto galima tikėtis, kad bent netiesiogiai bus atstovaujamas ir mūsų interesas, kuris visų pirma, žinoma, liečia JAV užsienio politiką. Konferencijos metu kiekvienos projekte dalyvaujančios grupės atstovui buvo duotos dvi minutės suglaustai iškelti savajai grupei rūpimas problemas. Šia proga ukrainiečių bei kubiečių atstovai pabrėžė savąjį interesą sustabdyti komunizmo ekspansiją bei demaskuoti sovietų vykdomus ar kurstomus žmogaus teisių pažeidinėjimus. Lenkų atstovas taip pat iškėlė ir Solidarumo reikalus. Taigi mums visiems bendras antikomunistinis frontas projekto vystyme turės stiprų balsą.

O burmistras H. Washingtonas savo kalboje pareiškė, kad, nežiūrint gal ir kitokio apie jo pažiūras susidariusio įspūdžio, jam taip pat rūpi ir kitų Chicagoje gyvenančių mažumų (ne vien jo paties) problemos bei jų, tų kitų mažumų apgyvendintų rajonų gerovė. Burmistras šiek tiek kaltino spaudą dėl vienašališko jo politikos vaizdavimo.

Nors lietuviai į projekto vykdymą formaliai neįtraukti, konferencijon buvo pakviestas „Draugo" red. M. Drunga dėka ryšių, užmegztų su Amerikos žydų komiteto pareigūnu gegužės 10-11 d. New Yorke įvykusios LB politinės konferencijos metu. Toji žydų organizacija ir yra minėtą projektą vykdančio instituto steigėja. Ta proga M. Drunga kaip lietuvių laikraščio redaktorius ir PLB valdybos narys buvo pakviestas asmeniškam pokalbiui su žydų komiteto Chicagos vadovybe kada nors artimiausioje ateityje. Tai sudarys galimybę pradėti diskusijas, tarp kitko, ir dėl šiuo metu vykstančių OSI tardymų, ypač dėl tos įstaigos darbuotojų bendradarbiavimo su sovietų saugumo agentais.

dr.

Pedagoginio Lituanistikos instituto studentės Alida Vitaitė, Aleksandra Gražytė ir Aušra Jasaitytė skaitė eilėraščius Jaunimo centro kavinėje.

Nuotr. P. Malėtos

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— A. a. Juozas Budevičius, 74 metų amžiaus, mirė Torinte ir palaidotas gegužės 25 d. lietuvių Šv. Jono kapinėse.

— Motinos dienos minėjimą surengė Sudbury, Ont., Lietuvių Bendruomenės apylinkė gegužės 12 d. Paskaitą skaitė Grasė Petrėnienė. Po to buvo meninė programa ir vakarienė.

— A. a. Jeronimas Valaitis, 77 metų amžiaus, gegužės 16 d. buvo palaidotas lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont. Velionis buvo Lietuvoje teisininkas. Hamiltone yra dirbęs įvairiuose komitetuose, kuriantis lietuvių kolonijai. Liko nuliūdime jo žmona dr. O. Valaitienė, brolis Stasys Wisconsine, JAV, ir kitas brolis okupuotoje Lietuvoje.

— Kanados Lietuvių dienos rengėjai Hamiltone posėdžiavo ir aptarė metraščio, dailės parodos, dramos vakaro ir sportininkų dalyvavimo reikalus. Su audiniais parodoje dalyvaus iš Toronto A. Vaitonienė ir iš Hamiltono Vanda Bakšienė su vitražais. Vyt. Beniušis surengs fotografijos parodą. Sporto reikalus tvarko sporto klubas „Kovas", kuriam pirmininkauja L. Meškauskas. Numatytos krepšinio, golfo ir ledo ritulio rungtynės. Su dramos veikalais dalyvaus Toronto "Aitvaras". Komitetui į talką atėjo Gintaras Prončekas, kuris jau nupiešė Lietuvių dienų ženklą.

— Motinos dieną papuoštoje restorano salėje paminėjo Steinerio ir Wasagos lietuviai. Paskaitą skaitė U. Opanavičienė. Meninę dalį atliko vaikai, padeklamuodami kelis eilėraščius. Minėjimą pravedė M. Garbačiauskienė.

— Londono lietuviai gražiai paminėjo motinas. Atidarė parapijos tarybos pirm. V. Gudelis, paskaitą skaitė G. Petrauskienė. Meninę dalį atliko „Pašvaistės" choras, vadovaujamas Ritos Abromaitytės-Vilienės. Taip pat dainavo sol. I. Černienė ir duetu I. Černienė ir G. Petrauskienė. Eilėraščių padeklamavo Jurgis ir Adis Viliai, Vincas ir Juozas Černiai, Elenutė Vilytė. Lietuvių Bendruomenės vardu motinas pasveikino Miras Chainauskas, o padėkos žodį tarė klebonas kun. I. Mikalauskas. Viskas praėjo labai gražiai ir pakilia nuotaika.

ARGENTINOJE

— A. a. Jadvyga Petkutė-Šimkevičienė mirė balandžio 5 d. Lanus mieste. Ji jau buvo 84 metų amžiaus. Kilusi iš Telšių. Nuo 1931 m. gyveno Argentinoje. Išaugino du sūnus — Joną ir Edvardą, kurie yra su šeimomis. Velionė palaidota Lanus kapinėse po pamaldų Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

— A. a. Jonas Ramanauskas, apdegęs savo namuose, mirė. Buvo 83 metų amžiaus. Kilęs iš Lankeliškių km., Pajevonio valsč., Vilkaviškio apskr. Jaunystėje buvo nepriklausomybės kovų savanoris.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9—6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val.. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
(Ostrauskas)
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Ofs. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą